

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2013. október 28., hétfő

Tartalomjegyzék

18/2013. (X. 28.) NMHH rendelet	A honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátásában közreműködésre kötelezett elektronikus hírközlési szolgáltatók kijelöléséről és felkészülési feladataik meghatározásáról szóló 3/2013. (I. 11.) NMHH rendelet módosításáról	79510
61/2013. (X. 28.) BM rendelet	Az Európai Közösségi jog hatálya alá tartozó, feltétel nélkül elismerésre kerülő okleveles építészmérnöki oklevelek megnevezéséről és az ezen okiratok birtokosaival azonos jogállású személyek köréről szóló 1/2008. (I. 11.) ÖTM rendelet, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásáról szóló 6/2010. (I. 14.) NFGM rendelet módosításáról	79519
99/2013. (X. 28.) VM rendelet	Az egyes agrártárgyú miniszteri rendeletek módosításáról	79552
30/2013. (X. 28.) AB határozat	A fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 5/1998. (III. 6.) IM rendelet egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	79556
31/2013. (X. 28.) AB határozat	A Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzése, valamint az Országos Választási Bizottság 41/2012. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	79565
1777/2013. (X. 28.) Korm. határozat	Az AGR_PIAC_2013 kódszámú („Piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység támogatása az agrár-, élelmiszeriparban” című) pályázati kiírás keretösszegének megemeléséről és a kiírásra benyújtott projektjavaslatok támogatásának jóváhagyásáról	79573
1778/2013. (X. 28.) Korm. határozat	Egyes saját hatáskörben történő beszerzések során a szerződések időbeli hatályára vonatkozó korlátozás alóli mentesítéséről	79575
1779/2013. (X. 28.) Korm. határozat	A KÖZOP-3.5.0-09-11-2013-0026 azonosító számú („M86 gyorsforgalmi út Szeleste–Csorna szakasz II. ütem megvalósítása Hegyfalú–Csorna szakasz a 105+800–139+165 km sz. között” című) projektjavaslat akciótervi nevesítéséről és támogatásának jóváhagyásáról	79578

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnökének 18/2013. (X. 28.) NMHH rendelete a honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátásában közreműködésre kötelezett elektronikus hírközlési szolgáltatók kijelöléséről és felkészülési feladataik meghatározásáról szóló 3/2013. (I. 11.) NMHH rendelet módosításáról

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 182. § (3) bekezdés 31. és 32. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 10. § (2) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátásában közreműködésre kötelezett elektronikus hírközlési szolgáltatók kijelöléséről és felkészülési feladataik meghatározásáról szóló 3/2013. (I. 11.) NMHH rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló kormányrendelet szerinti légiriasztási rendszer riasztási és tájékoztatási feladatainak ellátásában részt vevő közszolgálati adók és nem közszolgálati műsort sugárzó országos, körzeti, helyi rádió- és televízióadók, valamint az adókat üzemeltetők (engedélyesek) jegyzékét a 2. melléklet tartalmazza.”
- 2. §** Az R. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 3. §** Az R. 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.
- 4. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Dr. Karas Monika s. k.,
a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke

1. melléklet a 18/2013. (X. 28.) NMHH rendelethez

„1. melléklet a 3/2013. (I. 11.) NMHH rendelethez

A honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátásában, valamint a védelmi felkészülési feladatok előkészítésében és végrehajtásában való részvételre kijelölt, továbbá az informatikai és hírközlési ágazat (a továbbiakban: ágazat) ügyeleti rendszerébe bevont szervezetek jegyzéke

	A	B	C	D
1	A szolgáltató megnevezése	Telephelye	Védelmi feladatok ellátására kijelölt	Az ágazat ügyeleti rendszerébe bevont
2	Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.	1119 Budapest, Petzvál József u. 31-33.	X	X
3	GTS Hungary Távközlési Kft.	2040 Budaörs, Ipartelep u. 13-15.	X	X
4	INVITEL Távközlési Zrt.	2040 Budaörs, Puskás Tivadar u. 8-10.	X	X
5	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.	1013 Budapest, Krisztina krt. 55.	X	X
6	Magyar Villamosművek Zrt.	1031 Budapest, Szentendrei út 207-209.	X	
7	MVM NET Távközlési Szolgáltató Zrt.	1134 Budapest, Róbert Károly krt. 59.	X	X
8	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36.	X	X
9	Telenor Magyarország Zrt.	2045 Törökbálint, Pannon út 1.	X	X
10	Pro-M Professzionális Mobilrádió Zrt.	1107 Budapest, Száva u. 3-5.	X	X
11	TM Support Telekommunikációs Gyártó és Szolgáltató Kft.	1224 Budapest, Dózsa György út 77.	X	
12	Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.	1096 Budapest, Lechner Ödön fasor 6.	X	X
13	Digi Távközlési és Szolgáltató Kft.	1134 Budapest, Váci út 35.	X	X
14	Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.	1081 Budapest, Csokonai u. 3.	X	X

„

2. melléklet a 18/2013. (X. 28.) NMHH rendelethez

„2. melléklet a 3/2013. (I. 11.) NMHH rendelethez

1. A riasztási és tájékoztatási feladat ellátásában részt vevő közszolgálati adók jegyzéke

	A	B	C
1	Közszolgálati adó neve	Középhullámú (AM) adók	Ultrarövidhullámú (URH) adók
2	Kossuth Rádió	Solt 540 kHz	Aggtelek 94,6 MHz
3			Bácsalmás 95,0 MHz
4			Balassagyarmat 93,7 MHz
5			Barcs 89,5 MHz
6			Battonya 105,4 MHz
7			Békéscsaba 97,3 MHz
8			Budapest 107,8 MHz
9			Cegléd 93,0 MHz
10			Debrecen 99,7 MHz
11			Dunaújváros 91,3 MHz
12			Eger 96,2 MHz
13			Fehérgyarmat 105,9 MHz
14			Gerecse 105,6 MHz
15			Győr 106,4 MHz
16			Kabhegy 102,3 MHz
17			Kaposvár 96,7 MHz
18			Karcag 97,9 MHz
19			Kazincbarcika 97,7 MHz
20			Kecskemét 104,9 MHz
21			Kékes 99,8 MHz
22			Kiskunhalas 102,7 MHz
23			Komádi 89,9 MHz
24			Letenye 103,8 MHz
25			Miskolc 103,8 MHz
26			Mosonmagyaróvár 95,0 MHz
27			Nagykanizsa 106,7 MHz
28			Ózd 105,0 MHz
29			Paks 92,0 MHz
30			Pápa 96,4 MHz
31			Pécs 104,6 MHz
32			Rábaszentandrás 105,2 MHz
33			Salgótarján 89,9 MHz
34			Sárvár 96,0 MHz
35			Sátoraljaújhely 91,9 MHz
36			Siófok 93,6 MHz
37			Sopron 101,6 MHz
38			Szeged 101,9 MHz
39			Székesfehérvár 92,3 MHz
40			Szekszárd 99,0 MHz
41			Szentes 91,6 MHz
42			Szolnok 94,3 MHz

43			Szombathely 93,0 MHz	
44			Telkibánya 90,2 MHz	
45			Tiszaújváros 106,4 MHz	
46			Tokaj 88,3 MHz	
47			Vasvár 103,6 MHz	
48			Zalaegerszeg 102,6 MHz	
49	Petőfi Rádió		Budapest 94,8 MHz	
50			Csávoly 89,4 MHz	
51			Debrecen 89,0 MHz	
52			Győr 93,1 MHz	
53			Kabhegy 93,9 MHz	
54			Kékes 102,7 MHz	
55			Kiskőrös 95,1 MHz	
56			Komádi 96,7 MHz	
57			Miskolc 102,3 MHz	
58			Nagykanizsa 94,3 MHz	
59			Pécs 103,7 MHz	
60			Sopron 99,5 MHz	
61			Szeged 104,6 MHz	
62			Szentes 98,8 MHz	
63			Tokaj 92,7 MHz	
64			Uzd 90,3 MHz	
65			Vasvár 98,2 MHz	
66	Bartók Rádió		Budapest 105,3 MHz	
67			Debrecen 106,6 MHz	
68			Győr 106,8 MHz	
69			Kabhegy 105,0 MHz	
70			Kékes 90,7 MHz	
71			Kiskőrös 105,9 MHz	
72			Komádi 105,1 MHz	
73			Miskolc 107,5 MHz	
74			Nagykanizsa 104,7 MHz	
75			Pécs 107,6 MHz	
76			Sopron 107,9 MHz	
77			Szeged 105,7 MHz	
78			Szentes 107,3 MHz	
79			Tokaj 105,5 MHz	
80			Uzd 106,9 MHz	
81			Vasvár 106,9 MHz	
82	Dankó Rádió	Miskolc 1116 kHz	Debrecen 91,4 MHz	
83			Mosonmagyaróvár 1116 kHz	Szeged 93,1 MHz
84			Nyíregyháza 1251 kHz	Budapest 98,6 MHz
85			Szombathely 1251 kHz	Szolnok 101,2 MHz
86			Győr 1350 kHz	Pécs 101,7 MHz
87				Miskolc 102,3 MHz

2. A riasztási és tájékoztatási feladat ellátásában részt vevő nem közszolgálati műsort sugárzó országos, körzeti, helyi rádió- és televízióadók, az adókat üzemeltetők (engedélyesek) jegyzéke

	A	B	C	D
1	Település neve	Sugárzott Rádió/TV műsor neve	Frekvencia/ TV csatorna	Üzemeltető (engedélyes) neve és címe
2	AJKA	Mária Rádió Bakony	93,2 MHz	Magyarországi Mária Rádió Közhasznú Alapítvány 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
3	BAJA	Gong Rádió	88,7 MHz	Gong Rádió Kft. 6000 Kecskemét, Petőfi Sándor u. 1/b.
4	BAJA	Bajai Rádió	89,8 MHz	Baja Hangja Kft. 6500 Baja, Árpád tér 1.
5	BALATONFÜRED	Lánchíd Rádió	96,2 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
6	BÉKÉS	Torony Rádió	94,4 MHz	Torony Rádió Bt. 5630 Békés, Jantyk Mátyás utca 21.
7	BÉKÉSCSABA	Rádió 1 Start	88,9 MHz	INTERAX Kulturális Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. 5600 Békéscsaba, Bartók B. út 23. A lépcsőház VIII/32.
8	BÉKÉSCSABA	Csaba Rádió	104,0 MHz	Csaba Rádió Kft. 5600 Békéscsaba, Bartók B. út 7.
9	BÉKÉSCSABA	Csaba TV	47. csatorna	Csaba TV Első Csabai Televízió Kft. 5600 Békéscsaba, Teleki u.5.
10	BUDAPEST	TV2	országos	MTM-SBS Televízió Zrt. 1145 Budapest, Róna u. 174.
11	BUDAPEST	RTL KLUB	országos	Magyar RTL Televízió Zrt. 1222 Budapest, Nagytétényi út 29.
12	BUDAPEST	Lánchíd Rádió	100,3 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
13	BUDAPEST	Juventus Rádió	103,9 MHz	Rádió Juventus Zrt. 1134 Budapest, Róbert Károly krt. 82-84.
14	BUDAPEST	Class FM	országos	Advenio Műsorszolgáltató Zrt. 1089 Budapest, Üllői út 102.
15	BUDAPEST	Mária Rádió	94,2 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
16	BUDAPEST	Klubrádió	95,3 MHz	Klubrádió Zrt. 1037 Budapest, Bokor u. 1-5.
17	BUDAPEST	Magyar Katolikus Rádió	102,1 MHz	Magyar Katolikus Rádió Zrt. 1062 Budapest, Délibáb u. 15-17.
18	CEGLÉD	Ceglédi Városi Televízió	48. csatorna	Ceglédi TV Közhasznú Nonprofit Kft. 2700 Cegléd, Teleki utca 12.
19	CELLDÖMÖLK	Mária Rádió Celledömölk	92,5 MHz	Mária Rádió Frekvencia Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
20	CSONGRÁD	Gong Rádió	87,6 MHz	Gong Rádió Kft. 6000 Kecskemét, Petőfi Sándor u. 1/b.
21	DABAS	Mária Rádió	97,5 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
22	DEBRECEN	Debrecen Televízió	48. csatorna	Debrecen Városi Televízió Kft. 4025 Debrecen, Petőfi tér 10.

23	DEBRECEN	Best FM Rádió	104,6 MHz	Kredit Holding Kft. 4033 Debrecen, Veres Pálné u. 31.
24	DÖMÖS	Mária Rádió	104,9 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
25	DUNAÚJVÁROS	Lánchíd Rádió	99,1 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
26	DUNAÚJVÁROS	Rádió 24	102,9 MHz	Pentafon-Penta Rádió Kft. 2400 Dunaújváros, Táncsics Mihály u. 1/A.
27	EGER	Rádió Eger	101,3 MHz	Rádió Eger Kft. 3300 Eger, Trinitárius u. 1/A.
28	EGER	Szent István Rádió	91,8 MHz	Magyar Katolikus Rádió Alapítvány 3300 Eger, Széchenyi út 1.
29	ESZTERGOM	Mária Rádió	97,4 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
30	ESZTERGOM	Magyar Katolikus Rádió	92,5 MHz	Magyar Katolikus Rádió Zrt. 1062 Budapest, Délibáb u. 15-17.
31	GYÁL	Mária Rádió	98,9 MHz	FM-4 Rádió Kft., 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
32	GYÖNGYÖS	Gyöngyös Városi Televízió	27. csatorna	Gyöngyösi Városi Televízió Kft. 3200 Gyöngyös, Eszperantó u. 6/A.
33	GYÖNGYÖS	Diórádió	101,7 MHz	Diórádió Gyöngyös Kft. 3200 Gyöngyös, Vármegyeház tér 1.
34	GYÖMRŐ	Gong Rádió	97,2 MHz	Gong Rádió Kft. 6000 Kecskemét, Petőfi Sándor u. 1/b.
35	GYŐR	Lánchíd Rádió	88,1 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
36	GYŐR	OZONE FM	103,1 MHz	BMC Rádió Kft. 1085 Budapest, József krt. 36. fsz. 5.
37	GYŐR	Kék Duna Rádió	91,5 MHz	Hold Rádiós és Televíziós Reklám Kft. 2500 Esztergom, Kápolna u. 15.
38	HAJDÚSZOBOSZLÓ	Hajdúszoboszlói Városi Televízió	55. csatorna	Hajdúszoboszlói Városi Televízió 4200 Hajdúszoboszló, Szilfakalja u. 7.
39	HATVAN	Szent István Rádió	94,0 MHz	Magyar Katolikus Rádió Alapítvány 3300 Eger, Széchenyi út 1.
40	HÓDMEZŐVÁSÁRHELY	Vásárhelyi Televízió	34. csatorna	Szerdahelyi József Nonprofit Kft. 6800 Hódmezővásárhely, Ady Endre u. 14.
41	JÁSZBERÉNY	Trió Rádió Jászberény	97,7 MHz	TRIÓ-Rádió Kft. 5100 Jászberény, Bercsényi út 5.
42	KALOCSA	Kalocsa Városi Televízió	34. csatorna	Városi Közművelődési Intézmények 6300 Kalocsa, Szt. István kir. út 2-4.
43	KALOCSA	Korona FM 100	100,0 MHz	Kalocsai Rádió Bt. 6328 Dunapataj, Jókai u. 10.
44	KAPOSVÁR	Kapos Televízió	42. csatorna	Kapos Televízió és Rádió Nonprofit Kft. 7400 Kaposvár, Kossuth u. 6.
45	KECEL	Gong Rádió	99,6 MHz	Gong Rádió Kft. 6000 Kecskemét, Petőfi Sándor u. 1/B.
46	KECSKEMÉT	Gong Rádió	96,5 MHz	Gong Rádió Kft. 6000 Kecskemét, Petőfi Sándor u. 1/B.
47	KECSKEMÉT	Kecskeméti Televízió	31. csatorna	Kecskeméti Televízió Nonprofit Kft. 6000 Kecskemét, Szabadság tér 2.

48	KESZTHELY	Lánchíd Rádió	93,4 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
49	KISKUNFÉLEGYHÁZA	Sirius Rádió	91,1 MHz	Félegyházi Hírlap Kft. 6100 Kiskunfélegyháza, Kossuth Lajos u. 16.
50	KISKUNFÉLEGYHÁZA	Trió TV	50. csatorna	Trió-Média-Kiskunfélegyháza Kft. 6100 Kiskunfélegyháza, Szent János tér 5.
51	KISKUNHALAS	Halas TV	31. csatorna	Halasi Média és Kultúra Nonprofit Kft. 6400 Kiskunhalas, Bethlen Gábor tér 7/D.
52	KISKÖRÖS	Magyar Katolikus Rádió	91,7 MHz	Magyar Katolikus Rádió Zrt. 1062 Budapest, Délibáb u. 15-17.
53	KOMÁROM	Mária Rádió	88,3 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
54	KOMLÓ	Mária Rádió	91,4 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
55	MAKÓ	Rádió 7	96,8 MHz	Kisbíró Hirdető, Szervező és Műsorszóró Kft. 6800 Hódmezővásárhely, Szabadság tér 71.
56	MAKÓ	Makó Városi TV	51. csatorna	Makói Városi Televízió Nonprofit Kft. 6900 Makó, Széchenyi tér 6.
57	MISKOLC	Szent István Rádió	95,1 MHz	Magyar Katolikus Rádió Alapítvány 3300 Eger, Széchenyi út 1.
58	MONOR	Mária Rádió	106,3 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
59	MÓR	Mária Rádió Mór	92,9MHz	Mária Rádió Frekvencia Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
60	NAGYKÖRÖS	Gong Rádió	93,6 MHz	Gong Rádió Kft. 6000 Kecskemét, Petőfi Sándor u. 1/b.
61	OROSHÁZA	90,2 Rádió 1	90,2 MHz	A-tól Z-ig Beruházási és Szervezési Lebonyolítási Bt. 1016 Budapest, Mészáros u. 58/B. II. em.
62	ÓZD	Ózdi Városi Televízió	51. csatorna	Ózdi Kommunikációs Nonprofit Kft. 3600 Ózd, Brassói u. 2.
63	PAKS	Fortuna Rádió Paks	96,3 MHz	Rádió 96,3 Kft. 7030 Paks, Dózsa Gy. u. 98.
64	PAKS	TELEPAKS	31. csatorna	Telepaks Nonprofit Kft. 7030 Paks, Dózsa György u. 51-53.
65	PÁPA	Mária Rádió	90,8 MHz	Mária Rádió Frekvencia Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
66	PÁPA	Pápa Városi Televízió	48. csatorna	Pápa Városi Televízió (Önkormányzat) 8500 Pápa, Deák Ferenc u. 1.
67	PÉCEL	Mária Rádió	91,7 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
68	PÉCS	Pécs TV	46. csatorna	Pécs TV Kommunikációs Kft. 7621 Pécs, Rákóczi út 11.
69	PÉCS	Lánchíd Rádió Pécs	94,6 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
70	PILISCSABA	Mária Rádió	104,2 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
71	SALGÓTARJÁN	Salgótarjáni Városi Televízió	29. csatorna	Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft. 3100 Salgótarján, Fő tér 5.

72	SALGÓTARJÁN	Rádió Focus	100,4 MHz	Helyi Rádió Műsorszolgáltató Kft. 3100 Salgótarján, Bem út 1.
73	SÁRVÁR	Mária Rádió	95,2 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
74	SÁTORALJAÚJHELY	Szent István Rádió	90,6 MHz	Magyar Katolikus Rádió Alapítvány 3300 Eger, Széchenyi út 1.
75	SÁTORALJAÚJHELY	Zemplén Televízió	50. csatorna	Zemplén TV Közhasznú Nonprofit Kft. 3980 Sátoraljaújhely, Színház köz 4.
76	SOLT	Gong Rádió	94,1 MHz	Gong Rádió Kft. 6000 Kecskemét, Petőfi Sándor u. 1/b.
77	SOPRON	Magyar Katolikus Rádió 104,6	104,6 MHz	Erasmus ' 2001 Kft. 9400 Sopron, Kútösvény 7.
78	SOPRON	Nap Rádió	94,1 MHz	Pannon – Sopron Regionális TV Műsorgyártó és Szolgáltató Kft. 9400 Sopron, Liszt Ferenc u. 1.
79	SZÁZHALOMBATTA	Halom Televízió Százhalombatta	48. csatorna	Halom Televízió Nonprofit Kft. 2440 Százhalombatta, Ifjúság útja 7.
80	SZÉKESFEHÉRVÁR	Fehérvár Rádió	94,5 MHz	Fehérvár Rádió Kft. 8000 Székesfehérvár, Donát u. 92.
81	SZÉKESFEHÉRVÁR	Fehérvár Televízió	48. csatorna	Fehérvár Médiacentrum Kft. 8000 Székesfehérvár, Szent Vendel u. 17/A
82	SZÉKESFEHÉRVÁR	Magyar Katolikus Rádió	96,1 MHz	Magyar Katolikus Rádió Zrt. 1062 Budapest, Délibáb u. 15-17.
83	SZÉKESFEHÉRVÁR	Lánchíd Rádió	106,6 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
84	SZÉKESFEHÉRVÁR	Vörösmarty Rádió	99,2 MHz	Fehérvár Médiacentrum Kft. 8000 Székesfehérvár, Szent Vendel u. 17/A
85	SZEKSZÁRD	91,1 Rádió 1	91,1 MHz	Alisca Network Kft. 7100 Szekszárd, Szent László u. 11.
86	SZEKSZÁRD	Rádió Antritt	105,1 MHz	Rádió Antritt Kft. 7100 Szekszárd, Wesselényi u. 16.
87	SZENTES	Rádió 451	106,1 MHz	Kultúr-Média Kft. 6600 Szentes, Jókai u. 12.
88	SZOLNOK	90,4 Rádió 1	90,4 MHz	Popkom Kft. 5000 Szolnok, Szántó krt. 62.
89	SZOLNOK	Aktív Rádió	92,2 MHz	Viacom Kft. 5000 Szolnok, Kossuth u. 2.
90	SZOMBATHELY	Magyar Katolikus Rádió 107,4 MHz	107,4 MHz	Magyar Katolikus Rádió Zrt. 1062 Budapest, Délibáb u. 15-17.
91	TAPOLCA	Tapolcai Városi Televízió	43. csatorna	Tapolcai Média Közalapítvány 8300 Tapolca, Kisfaludy u. 2-6.
92	TATABÁNYA	Forrás Rádió	97,8 MHz	Turul Média Kft. 2800 Tatabánya, Fő tér 4/B.
93	TATABÁNYA	Lánchíd Rádió	107,0 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
94	TELKIBÁNYA	Híd Rádió	100,6 MHz	MédiaHíd Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
95	TISZAÚJVÁROS	Rádió 35	89,6 MHz	Tiszaújvárosi Községi Rádió Egyesület 3580 Tiszaújváros, Bolyai köz 4. X/2.

96	TOKAJ	Szent István Rádió – Tokaj	101,8 MHz	Hegyalja Média Kft. 3300 Eger, Széchenyi István u. 5.
97	TÖRÖKSZENTMIKLÓS	Szent István Rádió 96,4	96,4 MHz	Magyar Katolikus Rádió Alapítvány 3300 Eger, Széchenyi út 1.
98	VÁC	Magyar Katolikus Rádió	87,9 MHz	Magyar Katolikus Rádió Zrt. 1062 Budapest, Délibáb u. 15-17.
99	VÁC	Mária Rádió	94,1 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
100	VÁC	Elektro-Szignál Televízió	22. csatorna	Váci Városimázs Nonprofit Kft. 2600 Vác, Kossuth L. u. 21.
101	VÁRPALOTA	Mária Rádió Palota	90,0 MHz	Magyarországi Mária Rádió Közhasznú Alapítvány 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
102	VESZPRÉM	Mária Rádió Völgyhíd	95,1 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.
103	ZALAEGERSZEG	Zalaegerszegi Televízió	51. csatorna	Zalaegerszegi Televízió Kft. 8900 Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 45-49.
104	ZALAEGERSZEG	Lánchíd Rádió	88,3 MHz	Lánchíd Rádió Kft. 1089 Budapest, Üllői út 102.
105	ZALAEGERSZEG	Mária Rádió	97,8 MHz	FM-4 Rádió Kft. 8200 Veszprém, Házgyári út 7.

"

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 61/2013. (X. 28.) BM rendelete

az Európai Közösségi jog hatálya alá tartozó, feltétel nélkül elismerésre kerülő okleveles építészmérnöki oklevelek megnevezéséről és az ezen okiratok birtokosaival azonos jogállású személyek köréről szóló 1/2008. (I. 11.) ÖTM rendelet, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásáról szóló 6/2010. (I. 14.) NFGM rendelet módosításáról

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 67. § (3) bekezdés c) pontjában, a 2. § tekintetében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 174. § (4) bekezdésében

kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § u) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §**
- (1) Az Európai Közösségi jog hatálya alá tartozó, feltétel nélkül elismerésre kerülő okleveles építészmérnöki oklevelek megnevezéséről és az ezen okiratok birtokosaival azonos jogállású személyek köréről szóló 1/2008. (I. 11.) ÖTM rendelet (a továbbiakban: R1.) 2. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) Feltétel nélkül el kell ismerni azon okiratokat, amelyeket a volt Jugoszlávia bocsátott ki, vagy amelyek esetében az érintettek a képzést
- a) Szlovénia esetében 1991. június 25-e előtt,
- b) Horvátország esetében 1991. október 8-a előtt
- kezdték meg, amennyiben a tagállam hatóságai tanúsítják, hogy az okirat a tevékenység gyakorlásának megkezdése és folytatása tekintetében területükön jogilag ugyanúgy érvényes, mint az általuk kibocsátott, a 2. mellékletben e tagállamra vonatkozóan megjelölt oklevél. Az ilyen okirathoz csatolni kell az ugyanazon hatóságok által kiállított igazolást, amely szerint ezek a személyek a kérdéses tevékenységet területükön az igazolás keltét megelőző öt év során legalább három egymást követő éven keresztül ténylegesen és jogszerűen folytatták.”
- (2) Az R1. 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) Az oklevél elismerése alapjául feltétel nélkül el kell ismerni
- a) Ausztria, Finnország és Svédország esetében 1995. január 1-jét,
- b) a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia esetében 2004. május 1-jét,
- c) Horvátország esetében 2013. július 1-jét,
- d) az a)–c) pontban nem említett többi tagállam esetében 1987. augusztus 5-ét
- követően a meglévő szabályozás alapján a tagállam által tagállami állampolgárok részére tevékenység megkezdésére és folytatására kiállított igazolást.”
- (3) Az R1.
- a) 2. § (3) bekezdésében a „2. számú mellékletben” szövegrész helyébe a „2. mellékletben” szöveg,
- b) 2. § (4) bekezdésében a „mint az általuk kibocsátott e rendelet 2. számú mellékletében” szövegrész helyébe a „mint az általuk kibocsátott, a 2. mellékletben” szöveg
- lép.
- (4) Az R1. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- (5) Az R1. 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.
- 2. §**
- (1) A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásáról szóló 6/2010. (I. 14.) NFGM rendelet (a továbbiakban: R2.) 1. § b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- [A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazásának]

„b) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 46. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontja,”
(*esetén van helye.*)

(2) Az R2. 1. § h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazásának*]

„h) az építésfelügyeleti bírságról szóló 238/2005. (X. 25.) Korm. rendelet 1. melléklet I. táblázat 16. pont és II. táblázat 10. pont,”
(*esetén van helye.*)

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

4. § Az 1. § a 2013. május 13-i 2013/25/EU tanácsi irányelvvel módosított, a szakmai képzések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv V. melléklet 5.7.1. pontjának való megfelelést szolgálja.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

3	Bulgária / България	Магистър- Специалност архитектура	Университет по архитектура, строителство и геодезия - София, Архитектурен факултет	Свидетелство, издадено от компетентната Камара на архитектите, удостоверяващо изпълнението на предпоставките, необходими за регистрация като архитект с пълна проектантска правоспособност в регистъра на архитектите	2010/2011
		Магистър- Специалност архитектура	Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, Варна, Архитектурен факултет		
		Магистър — специалност „Архитектура“	Висше строително училище „Любен Каравелов“, Архитектурен факултет		2009/2010
4	Cseh Köztársaság / Česká republika	Inženýr architekt (Ing. Arch.)	Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury	Osvědčení o splnění kvalifikačních požadavků pro samostatný výkon profese architekta vydané Českou komorou architektů	2007/2008
		Architektura a urbanismus	Vysoké učení technické v Brně, Fakulta architektury		
		Magistr umění v oboru architektura (MgA.)	Fakulta architektury, České vysoké učení technické (ČVUT) v Praze		
		Magistr umění v oboru Architektonická tvorba, MgA	Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze		
5	Dánia/ Danmark	Arkitekt cand. arch	- Kunstakademiets Arkitektskole i København - Arkitektskolen i Århus		1988/1989
6	Németország/ Deutschland	Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur Univ.	- Universitäten (Architektur/Hochbau) - Technische Hochschulen (Architektur/Hochbau) - Technische Universitäten (Architektur/Hochbau) - Universitäten- Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) - Hochschulen für bildende Künste - Hochschulen für Künste	Bescheinigung einer zuständigen Architektenkammer über die Erfüllung der Qualifikationsvoraussetzu- ngen im Hinblick auf eine Eintragung in die Architektenliste	1988/1989
		Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur FH	- Fachhochschulen (Architektur/Hochbau) ⁽¹⁾ - Universitäten- Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) bei		1988/1989

			(¹) Diese Diplome sind je nach Dauer der durch sie abgeschlossenen Ausbildung gemäß Artikel 47 Absatz 1 anzuerkennen.		
		Master of Arts – M.A.	-Hochschule Bremen – University of applied Sciences, Fakultät Architektur, Bau und Umwelt – School of Architecture Bremen		2003/2004
			-Fachhochschule Münster University of Applied Sciences - Muenster School of Architecture		2000/2001
			-Georg-Simon-Ohm-Hochschule Nürnberg Fakultät Architektur		2005/2006
			-Hochschule Anhalt (University of Applied Sciences) Fachbereich Architektur, Facility Management und Geoinformation		2010/2011
			-Hochschule Regensburg (University of Applied Sciences), Fakultät für Architektur		2007/2008
			-Technische Universität München, Fakultät für Architektur		2009/2010
			-Hochschule Lausitz, Studiengang Architektur, Fakultät für Bauen		2009/2010
			-Fachhochschule Lübeck, University of Applied Sciences, Fachbereich Bauwesen		2004/2005
			-Fachhochschule für Technik und Wirtschaft Dresden, Fakultät Bauingenieurwesen/ Architektur		2005/2006
		Bachelor of Arts – B.A.	-Hochschule Anhalt (University of Applied Sciences) Fachbereich Architektur, Facility Management und Geoinformation		2010/2011

			-Hochschule Bochum, Fachbereich Architektur		2003/2004
			-Technische Universität München, Fakultät für Architektur		2009/2010
7	Görögország/ Ελλάς	Δίπλωμα αρχιτέκτονα – μηχανικού	– Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), τμήμα αρχιτεκτόνων – μηχανικών – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσα– λονίκης (ΑΠΘ), τμήμα αρχιτεκτόνων – μηχανικών της Πολυτεχνικής σχολής	Βεβαίωση που χορηγεί το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) και η οποία επιτρέπει την άσκηση δραστηριοτήτων στον τομέα της αρχιτεκτονικής	1988/1989
8	Spanyolország/ España	Título oficial de arquitecto	Rectores de las universidades enumer- adas a continuación: - Universidad Politécnica de Cataluña, Escuelas Técnicas Superiores de Arquitectura de Barcelona o del Vallès; - Universidad Politécnica de Madrid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid; - Universidad Politécnica de Las Palmas, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Las Palmas; - Universidad Politécnica de Valencia, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valencia; - Universidad de Sevilla, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Sevilla - Universidad de Valladolid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valladolid; - Universidad de Santiago de Compostela, Escuela Técnica Superior de		1988/1989

		Arquitectura de La Coruña;		
		Universidad de A Coruña;		1991/1992
		- Universidad de Alcalá de Henares, Escuela Politécnica de Alcalá de Henares;		1999/2000
		- Universidad Alfonso X El Sabio, Centro Politécnico Superior de Villanueva de la Cañada		1999/2000
		- Universidad de Alicante, Escuela Politécnica Superior de Alicante;		1997/1998
		- Universidad Europea de Madrid;		1998/1999
		- Universidad Internacional de Cataluña, Escuela Técnica Superior de Arquitectura		1999/2000
		- Universidad Ramón Llull, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de La Salle;		1998/1999
		- Universidad S.E.K. de Segovia, Centro de Estudios Integrados de Arquitectura de Segovia;		1999/2000
		IE Universidad. Escuela Técnica Superior de Estudios Integrados de Arquitectura;		2009/2010
		- Universidad de Granada, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Granada.		1994/1995
		- Universidad San Pablo CEU		2001/2002
		- Universidad CEU Cardenal Herrera, Valencia-Escuela Superior de Enseñanzas Técnicas		2002/2003

9	Franciaország/ France	Diplôme d'architecte DPLG, y compris dans le cadre de la formation professionnelle continue et de la promotion sociale.	Le ministre chargé de l'architecture		1988/1989
		Diplôme d'architecte ESA	Ecole spéciale d'architecture de Paris		
		Diplôme d'architecte ENS AIS	Ecole nationale supérieure des arts et industries de Strasbourg, section architecture		
		Diplôme d'État d'architecte (DEA)	École nationale supérieure d'architecture et de paysage de Bordeaux (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2005/2006
			École nationale supérieure d'architecture de Bretagne (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2005/2006
			École nationale supérieure d'architecture de Clermont-Ferrand (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
			École nationale supérieure d'architecture de Grenoble (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
	École nationale supérieure d'architecture et de paysage de Lille (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005		
	École nationale supérieure d'architecture de Lyon (Ministère chargé de l'architecture et ministère	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP)	2004/2005		

		chargé de l'enseignement supérieur)	(Ministère chargé de l'architecture)	
		École nationale supérieure d'architecture de Marne La Vallée (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
		École nationale supérieure d'architecture de Marseille (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2005/2006
		École nationale supérieure d'architecture de Montpellier (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
		École nationale supérieure d'architecture de Nancy (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
		École nationale supérieure d'architecture de Nantes (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2005/2006
		École nationale supérieure d'architecture de Normandie (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
		École nationale supérieure d'architecture de Paris-Belleville (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2005/2006
		École nationale supérieure d'architecture de Paris-La Villette (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de	2006/2007

			l'enseignement supérieur)	l'architecture)	
			École nationale supérieure d'architecture de Paris Malaquais (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2005/2006
			École nationale supérieure d'architecture de Paris Val-de-Seine (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
			École nationale supérieure d'architecture de Saint-Etienne (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
			École nationale supérieure d'architecture de Strasbourg (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2005/2006
			École nationale supérieure d'architecture de Toulouse (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
			École nationale supérieure d'architecture de Versailles (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2004/2005
		Diplôme d'État d'architecte (DEA), dans le cadre de la formation professionnelle continue	École nationale supérieure d'architecture de Lyon (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2006/2007
			École nationale supérieure d'architecture de Marseille (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2006/2007

			École nationale supérieure d'architecture de Montpellier (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2006/2007
			École nationale supérieure d'architecture de Nantes (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2006/2007
			École nationale supérieure d'architecture de Strasbourg (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre (HMONP) (Ministère chargé de l'architecture)	2006/2007
		Diplôme d'études de l'école spéciale d'architecture Grade 2 équivalent au diplôme d'État d'architecte	École spéciale d'architecture (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Diplôme d'architecte de l'ESA habilitant à exercer la maîtrise d'œuvre en son nom propre, équivalent à l'habilitation de l'architecte diplômé d'État à l'exercice de la maîtrise d'œuvre en son nom propre, reconnu par le Ministère chargé de l'architecture	2006/2007
		Diplôme d'architecte INSA de Strasbourg équivalent au diplôme d'État d'architecte conférant le grade de master (parcours architecte)	Institut national des sciences appliquées de Strasbourg (INSA) (Ministère chargé de l'architecture et ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte de l'INSA à exercer la maîtrise d'œuvre en son nom propre équivalent à l'HMONP, reconnue par le ministère chargé de l'architecture	2005/2006
		Diplôme d'architecte INSA de Strasbourg équivalent au diplôme d'État d'architecte conférant le grade de master (parcours d'architecte pour ingénieur)	Institut national des sciences appliquées de Strasbourg (INSA) (Ministère chargé de l'architecture et Ministère chargé de l'enseignement supérieur)	Habilitation de l'architecte de l'INSA à exercer la maîtrise d'œuvre en son nom propre équivalent à l'HMONP, délivrée par le Ministère chargé de l'architecture	2005/2006

10	Írország/ Ireland	<p>1. Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch. NUI)</p> <p>2. Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch.) (Previously, until 2002 - Degree standard diploma in architecture (Dip. Arch))</p> <p>3. Certificate of associateship (ARIAI)</p> <p>4. Certificate of membership (MRIA)</p>	<p>1. National University of Ireland to architecture graduates of University College Dublin</p> <p>2. Dublin Institute of Technology, Bolton Street, Dublin (College of Technology, Bolton Street, Dublin)</p> <p>3. Royal Institute of Architects of Ireland</p> <p>4. Royal Institute of Architects of Ireland</p>	Certificate of fulfilment of qualifications requirements for professional recognition as an architect in Ireland issued by the Royal Institute of Architects of Ireland (RIAI)	1988/1989
11	Olaszország/ Italia	<p>Laurea in architettura</p> <p>Laurea in ingegneria edile - architettura</p> <p>Laurea specialistica in ingegneria edile - architettura</p>	<p>- Università di Camerino</p> <p>- Università di Catania - Sede di Siracusa</p> <p>- Università di Chieti</p> <p>- Università di Ferrara</p> <p>- Università di Firenze</p> <p>- Università di Genova</p> <p>- Università di Napoli Federico II</p> <p>- Università di Napoli II</p> <p>- Università di Palermo</p> <p>- Università di Parma</p> <p>- Università di Reggio Calabria</p> <p>- Università di Roma „La Sapienza”</p> <p>- Università di Roma III</p> <p>- Università di Trieste</p> <p>- Politecnico di Bari</p> <p>- Politecnico di Milano</p> <p>- Politecnico di Torino</p> <p>- Istituto universitario di architettura di Venezia</p> <p>- Università dell’Aquila</p> <p>- Università di Pavia</p> <p>- Università di Roma „La Sapienza”</p> <p>- Università dell’Aquila</p> <p>- Università di Pavia</p> <p>- Università di Roma „La Sapienza”</p> <p>- Università di Ancona</p> <p>- Università di Basilicata - „Potenza”</p>	<p>Diploma di abilitazione all’esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica Istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l’esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all’esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica Istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l’esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all’esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica Istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo</p>	<p>1988/1989</p> <p>1998/1999</p> <p>2003/2004</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - Università di Pisa - Università di Bologna - Università di Catania - Università di Genova - Università di Palermo - Università di Napoli Federico II - Università di Roma - Tor Vergata - Università di Trento - Politecnico di Bari - Politecnico di Milano - Università degli Studi di Salerno - Università degli Studi della Calabria - Università degli Studi di Brescia 	l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	<p>2005/2006</p> <p>2003/2004</p> <p>2001/2002</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - Laurea specialistica quinquennale in Architettura - Laurea specialistica in Architettura 	<ul style="list-style-type: none"> - Prima Facoltà di Architettura dell'Università di Roma „La Sapienza” - Università di Ferrara - Università di Genova - Università di Palermo - Politecnico di Milano - Politecnico di Bari - Università di Roma III - Università di Firenze - Università di Napoli II - Politecnico di Milano II 	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica Istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	<p>1998/1999</p> <p>1999/2000</p> <p>2003/2004</p> <p>2004/2005</p>
		Laurea Specialista in Architettura (Progettazione Urbana)	Università di Roma Tre	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	2001/2002
		Laurea Specialistica in Architettura (Progettazione dell'architettura)	Università di Firenze	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	2001/2002
		Laurea Specialistica in architettura (Architettura delle costruzioni)	Politecnico di Milano (Facoltà di Architettura civile)	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	2001/2002
		Laurea Specialistica in Architettura (costruzione)	Politecnico di Torino	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	2002/2003
		Laurea Specialistica in Architettura (progettazione urbana e territoriale)	Politecnico di Torino	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	2002/2003
		Laurea specialistica in architettura (Restauro)	<ul style="list-style-type: none"> - Facoltà di architettura di «Valle - Giulia» dell'Università 		<p>2004/2005</p> <p>2001/2002</p>

			degli Studi «La Sapienza» di Roma - Università degli Studi di Roma Tre - Facoltà di Architettura		
		Laurea specialistica in architettura - progettazione architettonica e urbana	Facoltà «Ludovico Quaroni» dell'Università degli Studi «La Sapienza» di Roma		2000/2001
		Laurea magistrale/specialistica in architettura	Facoltà di architettura dell'Università degli Studi di Trieste		2001/2002
		Laurea Magistrale in Architettura e Città, Valutazione e progetto	Università degli Studi di Napoli "Federico II"	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	2002/2003
		Laurea Magistrale in Architettura (Restauro)	Università degli Studi di Napoli "Federico II"		2002/2003
		Laurea Magistrale in Architettura — Progettazione architettonica	Università degli Studi di Napoli "Federico II"		2002/2003
		Laurea Magistrale in Ingegneria edile/architettura	Università degli Studi di Perugia Università degli Studi di Padova	Esame di Stato	2006/2007 2008/2009
		Laurea specialistica in architettura	- Facoltà di architettura dell'Università degli Studi «G. D'Annunzio» di Chieti-Pescara - Facoltà di architettura, pianificazione e ambiente del Politecnico di Milano - Università IUAV di Venezia - Facoltà di Architettura, Università di Bologna - Facoltà di Architettura Valle Giulia, Università degli Studi di Roma «La Sapienza» - Facoltà di Architettura di Siracusa, Università di Catania	Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca dopoche il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente	2001/2002 2001/2002 2002/2003 2001/2002 2004/2005 2001/2002

		Laurea Magistrale in Architettura	- Facoltà di Architettura, Università degli Studi di Parma - Università degli Studi di Camerino Università degli Studi di Camerino Università degli Studi di Enna „Kore”	Esame di Stato	2001/2002 2004/2005 2006/2007 2004/2005
12	Cyperus / Κύπρος	Δίπλωμα αρχιτέκτονα - μηχανικού στην αρχιτεκτονική Professional Diploma in Architecture Δίπλωμα Αρχιτεκτονικής (5 έτη)	Πανεπιστήμιο Κύπρου University of Nicosia Frederick University Σχολή Αρχιτεκτονικής, Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Frederick	Βεβαίωση που εκδίδεται από το επιστημονικό και τεχνικό επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) η οποία επιτρέπει την άσκηση δραστηριοτήτων στον τομέα της αρχιτεκτονικής	2005/2006 2006/2007 2008/2009
13	Lettország / Latvija	Arhitekta diploms	Rīgas Tehniskā universitāte	Latvijas Arhitektu savienības sertificēšanas centra Arhitekta prakses sertifikāts	2007/2008
14	Litvānija / Lietuva	Bakalauro diplomas (Architektūros bakalauroas) Magistro diplomas (Architektūros magistras)	Kauno technologijos universitetas Vilniaus Gedimino technikos universitetas Vilniaus dailės akademija Kauno technologijos universitetas Vilniaus Gedimino technikos universitetas Vilniaus dailės akademija	Architekto kvalifikacijos atestatas, suteikiantis teisę užsiimti veikla architektūros srityje (Atestuotas architektas) išduodamas po architektūros bakalauro studijų baigimo ir trejų metų praktinės veiklos atestuoto architekto priežiūroje.	2008/2009
15	Málta/ Malta	Bachelor of Engineering and Architecture (Hons)	Universita' ta' Malta	Warrant b'titlu ta' "Perit" mahrug mill-Bord tal-Warrant	2007/2008
16	Hollandia/ Nederland	1. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde	1. Technische Universiteit Delft	Verklaring van de Stichting Bureau Architectenregister die bevestigt dat de opleiding voldoet aan de normen van artikel 46.	1988/1989

		<p>afstudeerrichting architectuur,</p> <p>2. Het getuigshrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, differentiatie architectuur en urbanistiek</p> <p>3. Het getuigshrift hoger beroepsonderwijs, op grond van het met goed gevolg afgelegde examen verbonden aan de opleiding van de tweede fase voor beroepen op het terrein van de architectuur, afgegeven door de betrokken examencommissies van respectievelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam - de Hogeschool Rotterdam en omstreken te Rotterdam - de Hogeschool Katholieke Leergangen te Tilburg - de Hogeschool voor de Kunsten te Arnhem - de Rijkshogeschool Groningen te Groningen - de Hogeschool Maastricht te Maastricht <p>Master of Science in Architecture, Urbanism & Building Sciences; variant Architecture</p>	<p>2. Technische Universiteit te Eindhoven</p> <p>Technische Universiteit Delft; Faculteit Bouwkunde</p>		<p>2003/2004</p>
17	Ausztria/ Österreich	<p>1. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing</p> <p>2. Dilplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.</p> <p>3. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.</p>	<p>1. Technische Universität Graz (Erzherzog-Johann-Universität Graz)</p> <p>2. Technische Universität Wien</p> <p>3. Universität Innsbruck (Leopold-Franzens-Universität Innsbruck)</p>	<p>Bescheinigung des Bundesministers für Wirtschaft, Jugend und Familie über die Erfüllung der Voraussetzung für die Eintragung in die Architektenkammer/Bescheinigung einer Bezirksverwaltungsbehörde über die Ausbildung oder Befähigung, die zur Ausübung des Baumeistergewerbes (Berechtigung für Hochbauplanung) berechtigt</p>	<p>1998/1999</p>
		<p>4. Magister der</p>	<p>4. Hochschule für</p>		<p>1998/1999</p>

	Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.	Angewandte Kunst in Wien		
	5. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.	5. Akademie der Bildenden Künste in Wien		
	6. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.	6. Hochschule für künstlerische und industrielle Gestaltung in Linz		
	7. Diplom-Ingenieur FH, Dipl.-Ing. FH	7. Fachhochschule Technikum Kärnten	Bescheinigung des Bundesministers für Wirtschaft, Jugend und Familie über die Erfüllung der Voraussetzung für die Eintragung in die Architektenkammer/Bescheinigung einer	2004/2005
	8. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.	8. Universität Innsbruck (Leopold-Franzens-Universität Innsbruck)	Bezirksverwaltungsbehörde über die Ausbildung oder Befähigung, die zur Ausübung des Baumeistergewerbes (Berechtigung für Hochbauplanung) berechtigt	2008/2009
	9. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.	9. Technische Universität Graz (Erzherzog-Johann-Universität Graz)	Bezirksverwaltungsbehörde über die Ausbildung oder Befähigung, die zur Ausübung des Baumeistergewerbes (Berechtigung für Hochbauplanung) berechtigt	2008/2009
	10. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.	10. Technische Universität Wien		2006/2007
	11. Bachelor der Architektur	Universität für künstlerische und industrielle Gestaltung Linz	Bescheinigung des Bundesministers für Wirtschaft, Jugend und Familie über die Eintragung in die	2006/2007
		Akademie der bildenden Künste Wien	Architektenkammer/Bescheinigung einer Bezirksverwaltungsbehörde über die Ausbildung oder Befähigung, die zur Ausübung des Baumeistergewerbes (Berechtigung für Hochbauplanung) berechtigt	2008/2009

		Carta de curso de licenciatura em Arquitectura	- Universidade Lusíada de Lisboa - Faculdade de Arquitectura e Artes da Universidade Lusíada de Vila Nova de Famalicão - Universidade Lusófona de Humanidades e Tecnologia - Faculdade de Ciências e Tecnologia da Universidade de Coimbra - Instituto Superior Manuel Teixeira Gomes - Universidade do Minho		1991/1992 1993/1994 1998/1999 1988/1989 1997/1998 1997/1998
		Mestrado Integrado em Arquitectura	- Universidade Técnica de Lisboa (Instituto Superior Técnica)		2001/2002
		Carta de Curso de Licenciatura em Arquitectura e Urbanismo	- Instituto Superior Técnico da Universidade Técnica de Lisboa - Escola Superior Gallaecia		1998/1999 2002/2003
		Diploma de Mestre em Arquitectura	Universidade Lusíada de Lisboa		1988/1989
		Carta de Curso, Grau de Licenciado	Universidade de Évora		2001/2002
20	România/ România	Diploma de arhitect	Universitatea de arhitectură si urbanism "ION MINCU" – la propunerea Facultății de Arhitectură Universitatea „Politehnică” din Timișoara Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	Certificat de dobândire a dreptului de semnătură si de înscriere în Tabloul Național al Arhitecților	2007/2008 2011/2012 2010/2011 2007/2008
21	Svájc/ Schweiz/ Suisse/ Svizzera	Diploma di architettura (Arch. Dipl. USI) Master of Arts BFH/HES-SO en architecture, Master of Arts BFH/HES-SO in Architecture	Accademia di Architettura dell'Università della Svizzera Italiana Haute école spécialisée de Suisse occidentale (HES-SO) a Berner Fachhochschule-val		1996/1997 2007/2008

			(BFH) együtt		
		Master of Arts BFH/HES-SO in Architektur, Master of Arts BFH/HES-SO in Architecture	Haute école spécialisée de Suisse occidentale (HES-SO) a Berner Fachhochschule –val (BFH) együtt		2007/2008
		Master of Arts FHNW in Architektur	Fachhochschule Nordwestschweiz FHNW		2007/2008
		Master of Arts FHZ in Architektur	Fachhochschule Zentralschweiz (FHZ)		2007/2008
		Master of Arts ZFH in Architektur	Zürcher Fachhochschule (ZFH), Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften (ZHAW), Departement Architektur, Gestaltung und Bauingenieurwesen		2007/2008
		Master of Science MSc in Architecture, Architecte (arch. dipl. EPF)	Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne		2007/2008
		Master of Science ETH in Architektur, MSc ETH Arch	Eidgenössische Technische Hochschule Zurich		2007/2008
22	Szlovénia / Slovenija	Magister inženir arhitekture/Magistrica inženirka arhitekture	Univerza v Ljubljani, Fakulteta za Arhitekturo	Potrdilo Zbornice za arhitekturo in proctor o usposobljenosti za opravljanje nalog odgovornega projektanta arhitekture	2007/2008
23	Szlovákia/ Slovensko	Diplom inžiniera Architekta (titul Ing. arch.)	Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta architektúry, študijný odbor 5.1.1 Architektúra a urbanizmus	Certifikát vydaný Slovenskou komorou architektov na základe 3-ročnej praxe pod dohľadom a vykonania autorizačnej skúšky	2007/2008
			Technická univerzita v Košiciach, Fakulta umení, študijný odbor 5.1.1. Architektúra a urbanizmus		2004/2005
		Diplom magistra umení (titul Mgr. art.)	Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, študijný odbor 2.2.7 "Architektonická tvorba"		2007/2008

24	Finnország/ Suomi/Finland	Arkkitehdin tutkinto/Arkitektexamen	- Teknillinen korkeakoulu /Tekniska högskolan (Helsinki) - Tampereen teknillinen korkeakoulu/ Tammerfors tekniska högskola - Oulun yliopisto/Uleåborgs universitet		1998/1999
			Aalto-yliopisto/Aalto- universitetet		1998/1999
			Tampereen teknillinen yliopisto/Tammerfors tekniska universitet		1998/1999
		Arkkitehdin tutkinto	Oulun yliopisto		2010/2011
25	Svédország/ Sverige	Arkitektexamen	- Chalmers Tekniska Högskola AB Kungliga Tekniska Högskolan Lunds Universitet - Umeå universitet		1998/1999
					2009/2010
26	Egyesült Királyság/ United Kingdom	1. Diplomas in architecture	1. -Universities - Colleges of Art - Schools of Art - Cardiff University - University College for the Creative Arts - Birmingham City University	An Architects Registration Board Part 3 Certificate of Architectural Education	1988/1989 2006/2007 2008/2009
		2. Degrees in architecture	2. Universities		1988/1989
		3. Final examination	3. Architectural Association		
		4. Examination in architecture	4. Royal College of Art		
		5. Examination Part II	5. Royal Institute of British Architects		
		6. Master of Architecture	6. - University of Liverpool - Cardiff University - University of Plymouth - Queens University, Belfast - Northumbria University - University of Brighton - Birmingham City University - Leeds Metropolitan University - University of Kent - University of Ulster - University of Edinburgh/Edinburgh School of Architecture and Landscape Architecture - University of Newcastle upon Tyne - University of Lincoln		2006/2007 2006/2007 2007/2008 2009/2010 2009/2010 2010/2011 2010/2011 2011/2012 2006/2007 2008/2009 2009/2010 2011/2012 2011/2012

			-University of Huddersfield		2012/2013
		7. Graduate Diploma in Architecture	7. University College London		2006/2007
		8. Professional Diploma in Architecture	8.- University of East London - Northumbria University		2007/2008 2008/2009
		9. Graduate Diploma in Architecture /MArch Architecture	9. University College London		2008/2009
		10. Postgraduate Diploma in Architecture	10. - Leeds Metropolitan University - University of Edinburgh - Sheffield Hallam University		2007/2008 2008/2009 2009/2010
		11. MArch Architecture (ARB/RIBA Part 2)	11.-University College London		2011/2012
		12. Master of Architecture (MArch)	12. Liverpool John Moores University - De Montfort University		2011/2012
		13. Postgraduate Diploma in Architecture and Architectural Conservation	13. University of Edinburgh		2008/2009
		14. Postgraduate Diploma in Architecture and Urban Design	14. University of Edinburgh		2008/2009
		15. MPhil in Environmental Design in Architecture (Option B)	15. University of Cambridge		2009/2010
		16. Professional Diploma in Architecture: Advanced Environmental and Energy Studies	16. University of East London/ Centre for Alternative Technology		2008/2009
		17. MArchD in Applied Design in Architecture	17. Oxford Brookes University		2011/2012
		18. M'Arch	18. University of Portsmouth		2011/2012
		19. Master of Architecture (International)	University of Huddersfield		2012/2013
		Diploma in architecture	University of Nottingham		2008/2009

2. melléklet a 61/2013. (X. 28.) BM rendelethez

„2. melléklet az 1/2008. (I. 11.) ÖTM rendelethez

A minimális képzési követelmények összehangolásán alapuló elismeréshez kötött szakmák tekintetében alkalmazandó szerzett jogok

	A	B	C
1.	Ország	Előírt képesítés megszerzését tanúsító okirat	Hivatkozási tanév dátuma
2.	Belgium België Belgique/ Belgien	- az országos építészmérnöki főiskolák vagy az országos építészmérnöki intézmények által kiállított felsőfokú oklevelek (architecte-architect) - a hasselti tartományi építészmérnöki főiskola által kiállított oklevelek (architect) - a Királyi Képzőművészeti Akadémia által kiállított oklevelek (architecte-architect) az „écoles Saint-Luc” által kiállított oklevelek (architecte-architect) - általános mérnöki végzettséget igazoló egyetemi diplomák, amelyekhez kapcsolódik egy, az építész szövetség által kiadott, a szakmai gyakorlatról szóló igazolás, és amely feljogosítja birtokosát az építész szakmai cím viselésére (architecte-architect) - a központi vagy állami építészmérnöki vizsgabizottság által kiadott építészmérnöki diplomák (architecte-architect) - általános mérnöki/építész oklevelek és építész/mérnöki oklevelek, amelyeket az egyetemi alkalmazott tudományok karai és a mons-i műszaki kar adnak ki (ingénieur-architecte, ingénieur-architect)	1987/1988
3.	Bulgária/ България	Akkreditált felsőoktatási intézmények által kibocsátott oklevelek: „архитект” (építész), „строителен инженер” (építőmérnök) vagy „инженер” (mérnök) képesítéssel, az alábbiak szerint: <i>a)</i> Университет за архитектура, строителство и геодезия - София: специалности „Урбанизъм” и „Архитектура” (Építészeti, Építőmérnöki és Geodéziai Egyetem - Szófia: University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy - Sofia: „Urbanisztikai” és „Építészmérnöki” szakok) és az alábbi területek valamennyi mérnöki szakja: „конструкции на сгради и съоръжения” (épületkivitelezés és épületszerkezetek), „пътища” (útépítés), „транспорт” (közlekedés), „хидротехника и водно строителство” (hidrotechnika és vízépítés), „мелиорации и др.” (öntözés stb.); <i>b)</i> műszaki egyetemek és felsőoktatási intézmények által odaítélt építőipari oklevelek az alábbi szakterületeken: „електро- и топлотехниката” (elektronikai- és termotechnológia), „съобщителна и комуникационна техника” (távközlési technika és technológia), „строителни технологии” (építőipari technológia), „приложна геодезия” (alkalmazott geodézia) és „ландшафт и др.” (tájépítészet stb.) az építőipar területén). Az építészeti és építőipari szakterületen belül tervezői tevékenység végzése céljából az oklevelet az alábbi igazolásokkal kell kiegészíteni: „придружени от удостоверение за проектантска правоспособност” (Tervezői jogképesség igazolása), amelyet a „Камарата на архитектите” (Építészkamara) és a „Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране” (Beruházási tervező mérnökök kamarája), amely beruházási tervezői tevékenység végzésére jogosít;	2009/2010
4.	Cseh Köztársaság/ Česká republika	- a „České vysoké učení technické” (a prágai Cseh Műszaki Egyetem) karai által odaítélt oklevelek: „Vysoká škola architektury a pozemního stavitelství” (építészeti és építőmérnöki kar) (1951-ig), „Fakulta architektury a pozemního stavitelství” (építészeti és építőmérnöki kar) (1951-től 1960-ig) „Fakulta stavební” (építőmérnöki kar) (1960-tól) a következő szakirányokon: épület-kivitelezés és épületszerkezetek, épület-kivitelezés, kivitelezés és építészet, építészet (beleértve a városrendezést és a területrendezést), polgári, ipari és	2006/2007

		<p>mezőgazdasági építkezések vagy építő- és építészmérnöki területen folytatott mérnöki tanulmányi programban „Fakulta architektury” (építészmérnöki kar) (1976-tól) a következő szakirányokon: építészet, várostervezés és területrendezés, vagy a következő tanulmányi programban: építészet és várostervezés a következő szakirányokon: építészet, az építészeti tervezés elmélete, várostervezés és területrendezés, építészettörténet, történelmi építmények helyreállítása, vagy építészet és épület kivitelezés</p> <ul style="list-style-type: none"> - a „Vysoká škola stavitelství v Brně” (1951-től 1956-ig) által odaítélt oklevelek az építés- és építőmérnöki tanulmányok területén - a „Vysoké učení technické v Brně”, és a „Fakulta architektury” (építészmérnöki kar) által (1956-tól) odaítélt oklevelek az építészmérnöki és várostervezési tanulmányok vagy „Fakulta stavební” (építőmérnöki kar) (1956-tól) a tervezési tanulmányok területén - a „Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava”, „Fakulta stavební” (építőmérnöki kar) (1997-től) által odaítélt oklevelek a szerkezeti és az építészmérnöki tanulmányok, vagy az építőmérnöki tanulmányok területén - a „Technická univerzita v Liberci”, „Fakulta architektury” (építészmérnöki kar) (1994-től) által odaítélt oklevelek az építészeti és a várostervezési tanulmányok keretében az építészmérnöki tanulmányok területén - az „Akademie výtvarných umění v Praze” által odaítélt oklevelek a képzőművészeti program keretében az építészeti tervezés területén - a „Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze” által odaítélt oklevelek a képzőművészeti program keretében az építészeti tanulmányok területén - a „Česká komora architektů” által odaítélt engedély a szakterület megjelölése nélkül vagy az építőmérnöki területen. 	
5.	Dánia/ Danmark	<ul style="list-style-type: none"> - a koppenhágai és aarhusi nemzeti építészmérnöki iskolák által kiállított oklevelek (arkitekt) - az 1975. május 28-i 202. törvény értelmében az Építészmérnöki Bizottság által kiadott bejegyzési igazolás (registretet arkitekt) - az általános mérnöki főiskolák (bygningskonstruktor) által kiállított oklevelek, amelyekhez az illetékes hatóságok egy olyan igazolása kapcsolódik, amely tanúsítja, hogy az érintett személy letette a szakmai képesítéshez szükséges vizsgát, beleértve az ezen irányelv 48. cikkében említett tevékenységek legalább 6 évig tartó tényleges folytatása alatt megalkotott és végrehajtott tervek értékelését 	1987/1988
6.	Németország/ Deutschland	<ul style="list-style-type: none"> - a képzőművészeti főiskolák által kiállított oklevelek [Dipl.-Ing., Architekt (HfbK)] - a „Technische Hochschulen” (Architektur/Hochbau), a műszaki egyetemek, és - amennyiben ezek az intézmények beolvadtak a „Gesamthochschulen”-be - a „Gesamthochschulen” építészmérnöki tanszékei által kiállított oklevelek (Dipl.-Ing. és minden egyéb cím, amely ezen oklevelek birtokosait később megilleti) - a „Fachhochschulen” építészmérnöki tanszékei (Architektur/Hochbau), és - amennyiben ezek az intézmények beolvadtak a „Gesamthochschulen”-be - a „Gesamthochschulen” építészmérnöki tanszékei (Architektur/Hochbau) által kiállított oklevelek, amelyekhez - amennyiben a tanulmányi időszak kevesebb mint négy év, de legalább három év - olyan igazolások kapcsolódnak, amelyek a Német Szövetségi Köztársaság területén megszerzett négyéves szakmai gyakorlatot bizonyítják, és amely igazolást egy szakmai testület adja ki a 47. cikk (1) bekezdése alapján (Ingenieur grad. és minden egyéb cím, amely ezen oklevelek birtokosait később megilleti) 	1987/1988

		- az „Ingenieurschulen” és a „Werkkunstschulen” építészmérnöki tanszékei által 1973. január 1-je előtt kiállított oklevelek, amelyekhez az illetékes hatóságok egy olyan igazolása kapcsolódik, amely tanúsítja, hogy az érintett személy letette a szakmai képzéshez szükséges vizsgát, beleértve az ezen irányelv 48. cikkében említett tevékenységek legalább 6 évig tartó tényleges folytatása alatt megalkotott és végrehajtott tervek értékelését	
7.	Észtország/ Eesti	- diplom arhitektuurierialal, väljastatud Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri teaduskonna poolt alates 1996 aastast (az Észti Művészeti Akadémia Építészmérnöki Kara által 1996 óta odaítélt építészeti oklevél), väljastatud Tallinna Kunstülikooli poolt 1989-1995. (1989-1995 között a Tallini Művészeti Egyetem által odaítélt), väljastatud Eesti NSV Riikliku Kunstiinstituudi poolt 1951-1988. (az Észti SSR Állami Művészeti Intézete által 1951-1988 között odaítélt)	2006/2007
8.	Görögország/ Ελλάς	- az athéni METSOVION POLYTECHNION által kiállított mérnöki/építész oklevelek, a görög Műszaki Kamara igazolásával együtt, amely az építészet területén folytatott tevékenység végzésére jogosít - a thessaloniki ARISTOTELION PANEPISTIMION által kiállított mérnöki/építész oklevelek, a görög Műszaki Kamara igazolásával együtt, amely az építészet területén folytatott tevékenység végzésére jogosít - az athéni METSOVION POLYTECHNION által kiállított mérnöki/általános mérnöki oklevelek a görög Műszaki Kamara igazolásával együtt, amely az építészet területén folytatott tevékenység végzésére jogosít - a thessaloniki ARISTOTELION PANEPISTIMION által kiállított mérnöki/általános mérnöki oklevelek, a görög Műszaki Kamara igazolásával együtt, amely az építészet területén folytatott tevékenység végzésére jogosít - a PANEPISTIMION THRAKIS által kiállított mérnöki/általános mérnöki oklevelek, a görög Műszaki Kamara igazolásával együtt, amely az építészet területén folytatott tevékenység végzésére jogosít - a PANEPISTIMION PATRON által kiállított mérnöki/általános mérnöki oklevelek, a görög Műszaki Kamara igazolásával együtt, amely az építészet területén folytatott tevékenység végzésére jogosít	1987/1988
9.	Spanyolország/ España	az Oktatási és Tudományügyi Minisztérium vagy az egyetemek által kiadott hivatalos építészmérnöki képzés (título oficial de arquitecto)	1987/1988
10.	Franciaország/ France	- az 1959-ig az oktatási minisztérium, és azt követően a kulturális minisztérium által kiállított kormányzati építészmérnöki oklevél (architecte DPLG) - az „Ecole spéciale d’architecture” által kiállított oklevelek (architecte DESA) - 1955 óta az „Ecole nationale supérieure des Arts et Industries de Strasbourg” (korábban „Ecole nationale d’ingénieurs de Strasbourg”) által kiállított oklevelek (architecte ENSAIS)	1987/1988
11.	Horvátország/ Hrvatska	- „Magistar inženjer arhitekture i urbanizma/magistra inženjerka arhitekture i urbanizma” oklevél, amelyet a Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu állít ki - „Magistar inženjer arhitekture/magistra inženjerka arhitekture” oklevél, amelyet a Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu állít ki - „Magistar inženjer arhitekture/magistra inženjerka arhitekture” oklevél, amelyet a Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu állít ki - „Diplomirani inženjer arhitekture” oklevél, amelyet az Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu állít ki	a csatlakozás időpontjától számított harmadik tanév

		<p>-„Diplomirani inženjer arhitekture/diplomirana inženjerka arhitekture” oklevél, amelyet a Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu állít ki</p> <p>-„Diplomirani inženjer arhitekture/diplomirana inženjerka arhitekture” oklevél, amelyet a Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu állít ki</p> <p>-„Diplomirani arhitektonski inženjer” oklevél, amelyet az Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu állít ki</p> <p>-„Inženjer” oklevél, amelyet az Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu állít ki</p> <p>-„Inženjer” oklevél, amelyet az Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu állít ki az Arhitektonski odjel Arhitektonsko-građevinsko-geodetskog fakulteta tanszéken befejezett tanulmányokért</p> <p>-„Inženjer” oklevél, amelyet a Tehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu állít ki az Arhitektonski odsjek Tehničkog fakulteta tanszéken befejezett tanulmányokért</p> <p>-„Inženjer” oklevél, amelyet a Tehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu állít ki az Arhitektonsko-inženjerski odjel Tehničkog fakulteta tanszéken befejezett tanulmányokért</p> <p>-„Inženjer arhitekture” oklevél, amelyet az Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu állít ki</p> <p>Valamennyi oklevelet a zágrábi Horvát Építész Kamara (Hrvatska komora arhitekata) által kibocsátott, az építész kamarai tagságot igazoló okiratnak kell kisérnie.</p>	
12.	Írország/ Ireland	<p>- a „National University of Ireland” által a dublini „University College” építész szakos végzős hallgatóinak kiállított „Bachelor of Architecture” fokozat [B Arch. (NUI)]</p> <p>- a „College of Technology” (Bolton Street, Dublin) által kiállított egyetemi szintű építésmérnöki oklevél (Dipl. Arch.)</p> <p>- a „Royal Institute of Architects of Ireland” levelező tagságára vonatkozó igazolás (ARIAI) - a „Royal Institute of Architects of Ireland” levelező tagságára vonatkozó igazolás (MRIAI)</p>	1987/1988
13.	Olaszország/ Italia	<p>- „laurea in architettura” diplomák, amelyeket a velencei és a Reggio Calabria-beli egyetemek, műszaki főiskolák és építésmérnöki főiskolák adnak ki, és amelyekhez olyan oklevél kapcsolódik, amely feljogosítja birtokosát arra, hogy önállóan építésmérnöki tevékenységet folytasson. Ezeket az okleveleket az oktatási miniszter adja ki, miután a jelölt egy illetékes bizottság előtt letette azt az államvizsgát, amely feljogosítja arra, hogy az építész szakmát önállóan gyakorolja (dott. Architetto)</p> <p>- „laurea in ingegneria” építőmérnöki diplomák (sezione costenzone civile), amelyeket egyetemek, műszaki főiskolák és építésmérnöki főiskolák adnak ki, és amelyekhez olyan oklevél kapcsolódik, amely feljogosítja birtokosát arra, hogy önállóan építésmérnöki tevékenységet folytasson. Ezeket az okleveleket az oktatási miniszter adja ki, miután a jelölt egy illetékes bizottság előtt letette azt az államvizsgát, amely feljogosítja arra, hogy a szakmát önállóan gyakorolja (dott. Ing. Architetto vagy dott. Ing. in ingegneria civile)</p>	1987/1988
14.	Ciprus/ Κύπρος	<p>- Βεβαίωση Εγγραφής στο Μητρώο Αρχιτεκτόνων που εκδίδεται από το Επιστημονικό και Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου [a Ciprusi Tudományos és Műszaki Kamara (ETEK) által kibocsátott nyilvántartásba vételi bizonyítvány az Építészek Nyilvántartásába történő felvételtől]</p>	2006/2007
15.	Lettország/ Latvija	<p>- „arhitekta diploms” ko izsniegusi Latvijas Valsts Universitātes Inženierceltniecības fakultātes Arhitektūras nodaļa līdz 1958.</p>	2006/2007

		gadam, Rīgas Politehmskā Institūta Celtniecības fakultātes Arhitektūras nodala no 1958. gada līdz 1991. gadam, Rīgas Tehniskās Universitātes Arhitektūras fakultāte kopš 1991. gada, un „Arhitekta prakses sertifikāts”, ko izsniedz Latvijas Arhitektu savienība (a Lett Āllami Egyetem Építőmérnöki Kara által 1958-ig, a Rīgai Politehnikai Intézet Építőmérnöki Karának Építészmérnöki Tanszéke által 1958-1991 között, a Rīgai Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kara által 1991 óta odaítélt „építészmérnöki oklevél”, és a Lett Építészmérnöki Szövetség által kibocsátott nyilvántartásba vételi bizonyítvány)	
16.	Litvánia/ Lietuva	<ul style="list-style-type: none"> - a Kauno politechnikos institutas által 1969-ig odaítélt építészmérnöki/építési oklevelek (inžinierius architektas/architektas) - a Vilnius inžinerinis statybos institutas által 1990-ig, a Vilniaus technikos universitetas által 1996-ig, a Vilnius Gedimino technikos universitetas által 1996 óta odaítélt építési/építőmérnöki/építészmérnöki oklevelek (architektas/architektūros/bakalauras/architektūros magistras) - a LTSR Valstybinis dailės institutas által 1990-ig, a Vilniaus dailės akademija által 1990 óta odaítélt oklevelek az építészeti/építőmérnöki/építészmérnöki tanulmányok elvégzéséről (architektūros kursas/ architektūros bakalauras/architektūros magistras) - a Kauno technologijos universitetas által 1997 óta odaítélt építőmérnöki/építészmérnöki oklevelek (architektūros bakalauras/architektūros magistras) amelyekhez csatolni kell a Tanúsító Bizottság által kibocsátott építészeti tevékenység végzésére jogosító igazolást (okleveles építész/Atestuotas architektas) 	2006/2007
17.	Málta/ Malta	- Perit: az Università ta' Malta által odaítélt Lawrja ta' Perit, amely feljogosít „Perit”-ként történő nyilvántartásba vételre.	2006/2007
18.	Hollandia/ Nederland	<ul style="list-style-type: none"> - a delfti vagy eindhoveni műszaki főiskolák építészmérnöki kara által kiadott igazolás, amely tanúsítja, hogy annak birtokosa letette az építész záróvizsgát (bouwkundig ingenieur) - az állam által elismert építészmérnöki akadémiák által kiállított oklevelek (architect) - a korábbi építészmérnöki felsőoktatási intézmények (Hoger Bouwkunstonderricht) által 1971-ig kiállított oklevelek (architect HBO) - a korábbi építészmérnöki kollégiumok (voortgezet Bouwkunstonderricht) által 1970-ig kiállított oklevelek (architect VBO) - igazolás, amely tanúsítja, hogy az érintett személy letette azt a vizsgát, amelyet a „Bond van Nederlandse Architecten” Építész Tanácsa szervezett (BNA) (architect) - a „Stichting Instituut voor Architectuur” (IVA) oklevele, amelyet az alapítvány által szervezett, legalább négy évig tartó tanfolyam elvégzése után lehet megkapni (architect), és amelyhez az illetékes hatóságok egy olyan igazolása kapcsolódik, amely tanúsítja, hogy az érintett személy letette az előírt képzéshez szükséges vizsgát, amely magában foglalja a hallgató által az ezen irányelv 44. cikkében említett tevékenység legalább hatéves tényleges végzése alatt készített és kivitelezett tervek kiértékelését - az illetékes hatóságok által kibocsátott igazolás arról, hogy az érintett személy 1985. augusztus 6-át megelőzően letette a „Kandidaat in de bouwkunde” fokozat elérését igazoló vizsgát, amelyet a delfti vagy eindhoveni műszaki főiskolák szerveztek, valamint arról, hogy az említett időpontot megelőző öt év során olyan természetű és fontosságú tevékenységet végzett, amely a hollandiai követelmények szerint biztosítja, hogy a személy alkalmas az építészmérnöki tevékenység végzésére (architect) - A hetedik és nyolcadik francia bekezdésben említett igazolásokat nem ismerik el azután az időpont után, amikor az építész szakmai cím birtokában folytatott építészeti 	1987/1988

		tevékenységek megkezdésére és végzésére vonatkozó holland törvények és jogszabályok életbe lépnek, melyek szerint az ilyen rendelkezések alá eső igazolások nem jogosítanak fel az „architect” szakmai cím birtokában folytatott tevékenység megkezdésére	
19.	Ausztria/ Österreich	<ul style="list-style-type: none"> - a Bécsi és a Graz-i Műszaki Egyetemek, valamint az Innsbruck-i Egyetem Építészmérnöki Kara („Bauingenieurwesen”) és Építész Kara („Architektur”) által az építész, építészmérnöki („Bauingenieurwesen”) építői („Hochbau”) és „Wirtschaftsingenieurwesen-Bauwesen” területeken kibocsátott diplomák - a „Bodenkultur” egyetem által a „Kulturtechnik und Wasserwirtschaft” területén kibocsátott diplomák - a Bécsi Alkalmazott Művészetek Egyetemi Kollégiuma által az építészet területén kibocsátott diplomák - a Bécsi Szépművészeti Főiskola által az építészet területén kibocsátott diplomák műszaki főiskolák vagy építészeti főiskolák által kibocsátott mérnöki (Ing.) diplomák, valamint a „Baumeister”-i engedély, amely vizsgával záruló, legalább hatéves ausztriai szakmai tapasztalatot igazol - a Linz-i művészeti és ipari képző Egyetemi Kollégium által kibocsátott diplomák az építészet területén - az okleveles technikusokról szóló Törvény (Ziviltechnikergesetz, BGBl. Nr. 156/1994.) szerint a Mérnöki vagy Műszaki Tanácsadói képzésben az építészet területén kibocsátott bizonyítványok („Hochbau”, „Bauwesen”) - „Wirtschaftsingenieurwesen Bauwesen”, „Kulturtechnik und Wasserwirtschaft” 	1997/1998
20.	Lengyelország/ Polska	<p>a következő egyetemek építészmérnöki karai által odaítélt oklevelek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varsói Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar Varsóban (Politechnika Warszawska, Wydział Architektury); az építész szakmai cím: inżynier architekt, magister nauk technicznych; inżyniera architekt; inżyniera magistra architektury; magistra inżyniera architektury; magistra inżyniera architekta; magister inżynier architekt (1945-től 1948-ig, a cím: inżynier architekt, magister nauk technicznych; 1951-től 1956-ig, a cím: inżynier architekt; 1954-ig 1957-ig, második szakasz, a cím: inżyniera magistra architektury; 1957-től 1959-ig, a cím: inżyniera magistra architektury; 1959-től 1964-ig, a cím: magistra inżyniera architektury; 1964-től 1982-ig, a cím: magistra inżyniera architekta; 1983-tól 1990-ig, a cím: magister inżynier architekt; 1991-től cím: magistra inżyniera architekta) - Krakói Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar Krakóban (Politechnika Krakowska, Wydział Architektury); az építész szakmai cím: magister inżynier architekt (1945-től 1953-ig Bánya- és Kohómérnöki Egyetem), Politechnikai Építészmérnöki Kar - Akadémia Górniczo-Hutnicza, Politechniczny Wydział Architektury) - Wrocław Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar Wrocławban (Politechnika Wroclawska, Wydział Architektury); az építész szakmai cím: inżynier architekt, magister nauk technicznych; magister inżynier architektury; magister inżynier architekt (1949-től 1964-ig, a cím: inżynier architekt, magister nauk technicznych; 1956-tól 1964-ig, a cím: magister inżynier architektury; 1964 óta, a cím: magister inżynier architekt) - Sziléziai Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar Gliwice-ben (Politechnika Śląska, Wydział Architektury); az építész szakmai cím: inżynier architekt; magister inżynier architekt (1945-től 1955-ig, Mérnöki és Tervezési Kar - Wydział Inżynieryjno-Budowlany, a cím: inżynier architekt; 1961-től 1969-ig, Ipari és Építőmérnöki Kar - Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, a cím: magister inżynier architekt; 1969-től 1976-ig, Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar - Wydział Budownictwa i Architektury, a 	2006/2007

		<p>cím: magister inżynier architekt; 1977-től, Építészmérnöki Kar - Wydział Architektury, a cím: magister inżynier architekt és 1995 óta a cím: inżynier architekt)</p> <p>- Poznańi Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar Poznańban (Politechnika Poznańska, Wydział Architektury); az építészeti szakmai cím: inżynier architekt; inżynier architekt; magister inżynier architekt (1945-től 1955-ig, Mérnöki Iskola, Építészmérnöki Kar - Szkoła Inżynierska, Wydział Architektury title: inżynier architekt; 1978 óta, a cím: magister inżynier architekt és 1999 óta a cím: inżynier architekt)</p> <p>- Gdański Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar Gdańskban (Politechnika Gdańska, Wydział Architektury); az építészeti szakmai cím: magister inżynier architekt (1945-től 1969-ig Építészmérnöki Kar - Wydział Architektury, 1969-től 1971-ig Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar - Wydział Budownictwa i Architektury, 1971-től 1981-ig Építészeti és Várostervezési Intézet - Instytut Architektury i Urbanistyki, 1981 óta Építészmérnöki Kar - Wydział Architektury)</p> <p>- Białystoki Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar Białystokban (Politechnika Białostocka, Wydział Architektury); az építészeti szakmai cím: magister inżynier architekt (1975-től 1989-ig Építészmérnöki Intézet - Instytut Architektury)</p> <p>- Łódźi Műszaki Egyetem, Építőmérnöki, Építészmérnöki és Környezetvédelmi Mérnöki Kar Łódźban (Politechnika Łódźa, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska); az építészeti szakmai cím: inżynier architekt; magister inżynier architekt (1973-tól 1993-ig Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar - Wydział Budownictwa i Architektury és 1992 óta Építőmérnöki, Építészmérnöki és Környezetvédelmi Mérnöki Kar - Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska; a cím: 1973-tól 1978-ig inżynier architekt, 1978 óta a cím: magister inżynier architekt)</p> <p>- Szczecini Műszaki Egyetem, Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar Szczecinben (Politechnika Szczecińska, Wydział Budownictwa i Architektury); az építészeti szakmai cím: inżynier architekt; magister inżynier architekt (1948-tól 1954-ig Mérnöki Főiskola, Építészmérnöki Kar - Wyższa Szkoła Inżynierska, Wydział Architektury, a cím: inżynier architekt, 1970 óta a cím: magister inżynier architekt és 1998 óta a cím: inżynier architekt), amelyekhez csatolni kell az illetékes lengyel területi építészeti kamara által kiállított tagsági igazolást, amely építészeti tevékenység Lengyelországban történő végzésére jogosít.</p>	
21.	Portugália Portugal	<p>- a lisszaboni és portói képzőművészeti iskolák által kiadott „diploma do curso especial de arquitectura” diploma</p> <p>- a lisszaboni és portói képzőművészeti iskolák által kiadott „diploma de arquitecto” diploma</p> <p>- a lisszaboni és portói felsőfokú képzőművészeti iskolák által kiadott „diploma do curso de arquitectura” diploma</p> <p>- a lisszaboni felsőfokú képzőművészeti iskola által kiadott „diploma de licenciatura em arquitectura” diploma</p> <p>- a lisszaboni műszaki egyetem és a portói egyetem által kiadott „carta de curso licenciatura em arquitectura” diploma</p> <p>- a lisszaboni műszaki egyetem felsőfokú műszaki intézete által kiadott építőmérnöki egyetemi diploma (Licenciatura em engenharia civil)</p> <p>- a portói egyetem természettudományi és műszaki kara által kiadott építőmérnöki egyetemi diploma (Licenciatura em engenharia civil)</p> <p>- a coimbrai egyetem természettudományi és műszaki kara által kiadott építőmérnöki egyetemi diploma (Licenciatura em engenharia civil)</p> <p>- a minhói egyetem által kiadott építőmérnöki egyetemi diploma (termelés) [Licenciatura em engenharia civil (produção)]</p>	1987/1988

22.	România/ România	<p><i>c) a) Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București („Ion Mincu” Építészeti és Urbanisztikai Egyetem, Bukarest):</i></p> <p><i>aa) 1953-1966. Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București („Ion Mincu” Építésztechnológiai Intézet, Bukarest), Arhitect (Építészet),</i></p> <p><i>ab) 1967-1974. Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București („Ion Mincu” Építésztechnológiai Intézet, Bukarest), Diploma de Arhitect, Specialitatea Arhitectură (Építésztechnológiai oklevél, építésztechnológiai szak),</i></p> <p><i>ac) 1975-1977. Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură („Ion Mincu” Építésztechnológiai Intézet Bukarest, Építésztechnológiai kar), Diplomă de Arhitect, Specializarea Arhitectură (Építésztechnológiai oklevél, építésztechnológiai szak),</i></p> <p><i>ad) 1978-1991. Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură și Sistematizare („Ion Mincu” Építésztechnológiai Intézet, Bukarest, Építésztechnológiai és Rendszerezési Kar), Diplomă de Arhitect, Specializarea Arhitectură și Sistematizare (Építésztechnológiai oklevél, építésztechnológiai és rendszerező szak),</i></p> <p><i>ae) 1992-1993. Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură și Urbanism („Ion Mincu” Építésztechnológiai Intézet, Bukarest, Építésztechnológiai és Urbanisztikai Kar), Diplomă de Arhitect, specializarea Arhitectură și Urbanism (Építésztechnológiai oklevél, építésztechnológiai és urbanisztikai szak),</i></p> <p><i>af) 1994-1997. Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură și Urbanism („Ion Mincu” Építésztechnológiai Intézet, Bukarest, Építésztechnológiai és Urbanisztikai Kar), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Licență oklevél, építészeti tanulmányok, építésztechnológiai szak),</i></p> <p><i>ag) 1998-1999. Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură („Ion Mincu” Építésztechnológiai Intézet, Bukarest, Építésztechnológiai Kar), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Licență, oklevél, építészeti tanulmányok, építésztechnológiai szak),</i></p> <p><i>ah) 2000. óta Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București, Facultatea de Arhitectură („Ion Mincu” Építésztechnológiai és Urbanisztikai Egyetem - Bukarest, Építésztechnológiai Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építésztechnológiai oklevél, építészeti tanulmányok, építésztechnológiai szak);</i></p> <p><i>b) Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (Cluj-Napoca-i Műszaki Egyetem):</i></p> <p><i>ba) 1990-1992. Institutul Politehnic din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcții (Cluj-Napoca-i Politehnikai Intézet, Építőtechnológiai Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építésztechnológiai oklevél, építészeti tanulmányok, építésztechnológiai szak),</i></p> <p><i>bb) 1993-1994. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcții (Cluj-Napoca-i Műszaki Egyetem, Építőtechnológiai Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építésztechnológiai oklevél, építészeti tanulmányok, építésztechnológiai szak),</i></p> <p><i>bc) 1994-1997. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Construcții (Cluj-Napoca-i Műszaki Egyetem, Építőtechnológiai Kar), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Licență oklevél, építészeti tanulmányok, építésztechnológiai szak),</i></p> <p><i>bd) 1998-1999. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca,</i></p>	2009/2010
-----	---------------------	--	-----------

- Facultatea de Arhitectură și Urbanism (Cluj-Napoca-i Műszaki Egyetem, Építészmérnöki és Urbanisztikai Kar), Diploma de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Licență oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak),
- be)* 2000 óta Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Arhitectură și Urbanism (Cluj-Napoca-i Műszaki Egyetem, Építészmérnöki és Urbanisztikai Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építészmérnöki oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak);
- c)* Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași („Gh. Asachi” Műszaki Egyetem Iași):
- ca)* 1993. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, Facultatea de Construcții și Arhitectură („Gh. Asachi” Műszaki Egyetem Iași, Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építészmérnöki oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak),
- cb)* 1994-1999. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, Facultatea de Construcții și Arhitectură („Gh. Asachi” Műszaki Egyetem Iași, Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Licență oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak),
- cc)* 2000-2003. Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, Facultatea de Construcții și Arhitectură („Gh. Asachi” Műszaki Egyetem Iași, Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar), Diploma de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építészmérnöki oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak),
- cd)* 2004 óta Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, Facultatea de Arhitectură „Gh. Asachi” (Műszaki Egyetem Iași, Építészmérnöki Kar), Diploma de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építészmérnöki oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak);
- d)* Universitatea Politehnică din Timișoara („Politehnikai” Egyetem, Timișoara):
- da)* 1993-1995. Universitatea Tehnică din Timișoara, Facultatea de Construcții (Műszaki Egyetem Timișoara, Építőmérnöki Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură și urbanism, specializarea Arhitectură generală (Építészmérnöki oklevél, építészeti és urbanisztikai tanulmányok, általános építészmérnöki szak),
- db)* 1995-1998. Universitatea Politehnică din Timișoara, Facultatea de Construcții („Politehnikai” Egyetem, Timișoara, Építőmérnöki Kar), Diplomă de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Licențăoklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak),
- dc)* 1998-1999. Universitatea Politehnică din Timișoara, Facultatea de Construcții și Arhitectură („Politehnikai” Egyetem, Timișoara, Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar), Diploma de Licență, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Licență oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak),
- dd)* 2000 óta Universitatea Politehnică din Timișoara, Facultatea de Construcții și Arhitectură („Politehnikai” Egyetem, Timișoara, Építőmérnöki és Építészmérnöki Kar), Diploma de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építészmérnöki oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak);
- e)* Universitatea din Oradea (Oradea-i Egyetem):
- ea)* 2002. Universitatea din Oradea, Facultatea de Protecția

		<p>Mediului (Oradeai Egyetem, Környezetvédelmi Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építészmérnöki oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak),</p> <p><i>eb)</i> 2003 óta Universitatea din Oradea, Facultatea de Arhitectură și Construcții (Építészmérnöki és Építőmérnöki Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építészmérnöki oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak);</p> <p><i>f)</i> Universitatea Spiru Haret București (Spiru Haret Egyetem, Bukarest):</p> <p><i>fa)</i> 2002 óta Universitatea Spiru Haret București, Facultatea de Arhitectură (Spiru Haret Egyetem, Bukarest, Építészmérnöki Kar), Diplomă de Arhitect, profilul Arhitectură, specializarea Arhitectură (Építészmérnöki oklevél, építészeti tanulmányok, építészmérnöki szak).</p>	
23.	Svájc/Schweiz/ Suisse/Svizzera	<p>1. Dipl. Arch. ETH, arch. dipl. EPF, arch. dipl. PF</p> <p>2. Architecte diplômé EAUG</p> <p>3. Architekt REG A Architecte REG A Architetto REG A</p>	2004/2005 2004/2005 2004/2005
24.	Szlovénia/ Slovenija	<p>- építészmérnöki kar által odaítélt „univerzitetni diplomirani inženir arhitekture / univerzitetna diplomirana inženirka arhitekture” (építészmérnöki egyetemi oklevél), amelyhez csatolni kell az illetékes, törvény által elismert építészeti hatóság által kiállított igazolást, amely építészeti tevékenység végzésére jogosít</p> <p>- műszaki kar által odaítélt egyetemi oklevél az „univerzitetni diplomirani inženir (univ.dipl.inž.) /univerzitetna diplomirana inženirka” címről, amelyhez csatolni kell az illetékes, törvény által elismert építészeti hatóság által kiállított igazolást, amely építészeti tevékenység végzésére jogosít</p>	2006/2007
25.	Szlovákia/ Slovensko	<p>- a Szlovák Műszaki Egyetem (Slovenská vysoká škola technická) által Pozsonyban 1950-1952 között odaítélt „építés- és építőmérnöki” („architektúra a pozemné stavitel'stvo”) oklevél (cím: Ing.)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Építés- és Építőmérnöki Kara (Fakulta architektúry a pozemného stavitel'stva, Slovenská vysoká škola technická) által Pozsonyban 1952-1960 között odaítélt „építészmérnöki” („architektúra”) oklevél (cím: Ing. arch.)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Építés- és Építőmérnöki Kara (Fakulta architektúry a pozemného stavitel'stva, Slovenská vysoká škola technická) által Pozsonyban 1952-1960 között odaítélt „építőmérnöki” („pozemné stavitel'stvo”) oklevél (cím: Ing.)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kara (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) által Pozsonyban 1961-1976 között odaítélt „építészmérnöki” („architektúra”) oklevél (cím: Ing. arch.)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kara (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) által Pozsonyban 1961-1976 között odaítélt „építőmérnöki” („pozemné stavby”) oklevél (cím: Ing.)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kara (Fakulta architektúry, Slovenská vysoká škola technická) által Pozsonyban 1977 óta odaítélt „építészmérnöki” („architektúra”) oklevél (cím: Ing. arch.)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kara (Fakulta architektúry, Slovenská vysoká škola technická) által Pozsonyban 1977 óta odaítélt „várostervezési” („urbanizmus”) oklevél (cím: Ing. arch.); Pozsonyban 1977-1997 között</p>	2006/2007

		<p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kara (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) által odaítélt „építőmérnöki” („pozemné stavby”) oklevél (cím: Ing.)</p> <p>- Szlovák Műszaki Egyetem Általános Műszaki Kara (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) által Pozsonyban 1998 óta odaítélt „építész- és építőmérnöki” („architektúra a pozemné stavby”) oklevél (cím: Ing.)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Általános Műszaki Kara (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) által Pozsonyban 2000-2001 között odaítélt „építőmérnök -építész szak” („pozemné stavby -špecializácia: architektúra”) oklevél (cím: Ing.)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Általános Műszaki Kara (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) által Pozsonyban 2001 óta odaítélt „építész- és építőmérnöki” („architektúra a pozemné stavby”) oklevél (cím: Ing.)</p> <p>- a Képzőművészeti és Tervezési Akadémia (Vysoká škola výtvarných umení) által Pozsonyban 1969 óta odaítélt „építész-mérnöki” („architektúra”) oklevél (cím: Akad. arch. 1990-ig; Mgr. 1990-1992 között; Mgr. arch. 1992-1996 között; Mgr. art. 1997 óta)</p> <p>- a Szlovák Műszaki Egyetem Általános Műszaki Kara (Stavebná fakulta, Technická univerzita) által Kassán 1981-1991 között odaítélt „építész- és építőmérnöki” („architektúra a pozemné stavby”) oklevél (cím: Ing.) amelyhez mellékelni kell:</p>	
		- Pozsonyban a Szlovák Építész Kamara (Slovenská komora architektov) által kibocsátott engedélyt, amely vagy nem tartalmaz utalást a szakterületre vagy az „építőmérnöki” („pozemné stavby”) vagy a „területrendezési” („üzemné plánovanie”) szakterületet tünteti fel	
		- Pozsonyban a Szlovák Építőmérnöki Kamara (Slovenská komora stavebných inžinierov) által kibocsátott engedélyt az építőmérnöki szakterület feltüntetésével („pozemné stavby”)	
26.	Finnország Suomi/Finland	- a Műszaki Egyetem és az Oului Egyetem építész kara által kiadott oklevelek (arkkitehti - arkitekt) - a Műszaki Főiskolák által kiadott oklevelek (rakennusarkkitehti-byggnadsarkitekt)	1997/1998
27.	Svédország/ Sverige	- a Királyi Műszaki Intézet Építészeti Iskolája, a Chalmers Műszaki Intézet, valamint a Lund Egyetem Műszaki Intézete által kibocsátott diplomák (arkitekt, egyetemi építész diploma) - a „Svenska Arkitekters Riksförbund” (SAR) tagsági okiratai, ha az érintett személyek az irányelv hatálya alá tartozó államban részesültek képzésben	1997/1998
28.	Egyesült Királyság/ United Kingdom	- képesítések, amelyek a következő vizsgák letétele után nyerhetők el: - a Royal Institute of British Architects vizsgája - építész-mérnök-képző intézmények vizsgája: egyetemeken, műszaki főiskolákon, főiskolákon, akadémiákon, műszaki és művészeti intézményekben, amelyeket 1985. június 10-ig az Architects Registration Council of the United Kingdom már elismert vagy elismer a nyilvántartásba történt felvételhez (Architect)	1987/1988
		- igazolás, amely bizonyítja, hogy annak birtokosa az 1931. évi Architects Registration Act 6. szakasz (1) bekezdésének <i>a</i>), <i>b</i>) vagy <i>d</i>) pontja értelmében megszerezte a jogot arra, hogy az építész szakmai címet viselje (Architect)	
		- igazolás, amely bizonyítja, hogy annak birtokosa az 1938. évi Architects Registration Act 2. szakasza értelmében megszerezte a jogot arra, hogy az építész szakmai címet viselje (Architect)	

A vidékfejlesztési miniszter 99/2013. (X. 28.) VM rendelete az egyes agrártárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (3) bekezdés a) pontjában, az 1. és az 5. alcím tekintetében az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény 49. § (1) bekezdés a) pont 9. alpontjában, valamint az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 18. pontjában kapott felhatalmazás alapján – az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a), b) és c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a következőket rendelem el:

1. A szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet módosítása

- 1. §** A szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet 24. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
- „(3) Megyei körzetbe sorolt tenyészet részére kiállított marhalevelet a kiállító szervezet a körzeti kapcsolattartó állatorvos címére küldi meg.
- (4) Az ENAR-felelős által továbbított igénylés alapján a kiállító szervezet az Országos Adatbázisból pótolja a megsemmisült, elveszett vagy névváltoztatás miatt cserélt marhalevelet. Az új marhalevel költségeit az állattartó viseli.”

2. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 124/2009. (IX. 24.) FVM rendelet módosítása

- 2. §** Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 124/2009. (IX. 24.) FVM rendelet 7. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) A támogatási kérelmet elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül a 2014. évben július 2. és július 31. között lehet benyújtani.”

3. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az egyes beruházási jogcímek esetén nyújtandó támogatási előlegfizetéséről szóló 118/2012. (XI. 22.) VM rendelet módosítása

- 3. §** Hatályát veszti az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az egyes beruházási jogcímek esetén nyújtandó támogatási előlegfizetéséről szóló 118/2012. (XI. 22.) VM rendelet 1. § 1. pontjában a „– a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által vezetett nyilvántartásban szereplő –” szövegrész.

4. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdei közjóléti létesítmények megvalósításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 66/2013. (VII. 29.) VM rendelet módosítása

- 4. §** Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdei közjóléti létesítmények megvalósításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 66/2013. (VII. 29.) VM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) bekezdés 16. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- [E rendelet alkalmazásában:]*
- „16. *tervezési egység*: a Közjóléti Engedélyezési Tervben a közjóléti létesítmény létrehozására tervezett, az Evt. 13. § (1) bekezdés a) pont aa)–ad), af) alpontja, c) vagy d) pontja szerinti erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület, vagy az a) pont ah) alpontja szerinti nyiladék.”

- 5. §** Az R. 4. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[Közjóléti létesítmény létrehozása kizárólag akkor támogatható, ha]
„a) az az Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén, vagy az Evt. 13. § (1) bekezdés a) pont aa)–ad), af) alpontja, c) vagy d) pontja szerinti erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen, vagy az a) pont ah) alpontja szerinti nyiladékon valósul meg.”
- 6. §** (1) Az R. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
(2) Az R. 5. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

5. Az egyes állatjelölési és -nyilvántartási tárgyú rendeletek módosításáról szóló 88/2013. (X. 2.) VM rendelet rendelkezésének hatályba nem lépése

- 7. §** Nem lép hatályba az egyes állatjelölési és -nyilvántartási tárgyú rendeletek módosításáról szóló 88/2013. (X. 2.) VM rendelet 13. § (2) bekezdése.

6. Záró rendelkezések

- 8. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az 1. § 2014. január 1-jén lép hatályba.
(3) Ez a rendelet 2014. január 2-án hatályát veszti.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter

A támogatható közjóléti létesítmények követelményei

	A	B	C		D		E	F	G	H
1.			Erdei kirándulólhely		Erdei pihenőhely		Erdei tanösvény	„A” típusú erdei kilátó	„B” típusú erdei kilátó	„C” típusú erdei kilátó
2.		Berendezések pontszáma pont/db					minimum 8 tájékoztató táblával ellátott, legalább 1000 méter hosszú tanösvény nyomvonal			
3.	Kötelező közjóléti berendezései és azok minimális mennyisége létesítményenként:									
4.	erdei bútor garnitúra	15	4 db		2 db		2 db	1 db	1 db	2 db
5.	pad	10	4 db		nem támogatott		2 db	nem támogatott	2 db	2 db
6.	védőház	100	1 db		nem támogatott		nem támogatott	nem támogatott	nem támogatott	nem támogatott
7.	tájékoztató tábla	25	1 db		nem támogatott		8 db	1 db	1 db	1 db
8.	tűzrakóhely	15	2 db	0 db [az 5. § (5) bekezdése szerinti esetben]	1 db	0 db [az 5. § (5) bekezdése szerinti esetben]	nem támogatott	nem támogatott	nem támogatott	nem támogatott
9.	6–8 méter magas erdei kilátó	300	nem támogatott		nem támogatott		nem támogatott	1 db	nem támogatott	nem támogatott
10.	8,01–11 méter magas erdei kilátó	350	nem támogatott		nem támogatott		nem támogatott	nem támogatott	1 db	nem támogatott
11.	11,01 m felett	400	nem támogatott		nem támogatott		nem támogatott	nem támogatott	nem támogatott	1 db
Létesítményenként adható összpontszám:			255	225	45	30	250	340	410	475

2. melléklet a 99/2013. (X. 28.) VM rendelethez

Az R. 5. mellékletében foglalat táblázat 9. sor A:B:C összevont mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az erdőrészlet, vagy az Evt. 13. § (1) bekezdés a) pont aa)–ad), af) alpontja, c) pontja vagy d) pontja szerinti erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület, vagy az a) pont ah) alpontja szerinti nyiladék belterületen helyezkedik el.”

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 30/2013. (X. 28.) AB határozata a fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 5/1998. (III. 6.) IM rendelet egyes rendelkezései alaptörvény- ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában – *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 5/1998. (III. 6.) IM rendelet 4. § (3) bekezdése és 5. §-a az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe ütközik, ezért azt 2013. december 31-ével megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa 2010. május 28-án benyújtott indítványában kérte, hogy az Alkotmánybíróság – jogszabály alkotmányellenessége utólagos vizsgálatára irányuló eljárás keretében – semmisítse meg a fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 5/1998. (III. 6.) IM rendelet (a továbbiakban: Feür.) 4. § (3) bekezdését és 5. §-át, mivel a vitatott rendelkezések ellentétesek a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 8. § (2) bekezdésében, illetve az 54. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Az indítványozó álláspontja szerint a fogvatartottak egészségügyi ellátásának visszautasításával kapcsolatos jog Feür.-ben rögzített korlátozása nincs összhangban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) előírásaival sem.
- [2] Az Eütv. 4. § (2) bekezdése értelmében „[t]örvény a természetes személyek egyes csoportjai tekintetében az e törvényben foglaltaktól eltérő szabályokat állapíthat meg”. A büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, valamint a rendszertért felelős miniszter az Eütv. 247. § (5) bekezdésében viszont csupán arra kap felhatalmazást, „hogy – a miniszterrel egyetértésben – a fogvatartottak egészségügyi ellátására vonatkozó szabályokat rendeletben állapítsa meg”. Az indítványozó véleménye szerint ezen szabályok összeolvasásából az következik, hogy a fogvatartott egészségügyi ellátásának visszautasításával kapcsolatos önrendelkezési jog korlátozásának eseteit szabályozó fenti rendelkezések formai szempontból ellentétesek az Alkotmány 8. § (1) bekezdésével, mert az emberi méltósághoz való jogból levezethető önrendelkezési jogra vonatkozó korlátozó szabályokat nem törvényben, hanem rendeletben szabályozzák.
- [3] A Feür. által megvalósított korlátozás az indítványozó megítélése szerint továbbá szükségtelen és aránytalan, ezért az Alkotmány 8. § (2) bekezdése mellett sérti az Alkotmány 54. § (1) bekezdését is. Álláspontja alátámasztására az indítványozó az Alkotmánybíróság gyakorlatát idézi. Felhívja a 36/2000. (X. 27.) AB határozatában kifejtett véleményt arról, hogy „az Eütv. – az Alkotmány 54. § (1) bekezdésébe foglalt emberi méltósághoz való jogot érvényre juttató – garanciális rendelkezéseket tartalmaz a betegek önrendelkezési joga tekintetében. A betegek önrendelkezési jogához tartozik – többek között – az egészségügyi beavatkozásokba való beleegyezés és az ellátás visszautasításának joga is” (ABH 2000, 241, 254–255. oldal). Hivatkozik továbbá arra, hogy „[a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközehez, ha másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát az szükséges, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság

követelményének: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni” (ABH 1992, 167, 171. oldal).

- [4] Az indítványozó szerint a támadott rendelkezések nincsenek összhangban az Eütv. ellátás visszautasításának jogát rögzítő 20–23. §-aival sem.
- [5] 2. Az alapvető jogok biztosa az Alkotmánybíróság II/1201/2012. AB végzésére hivatkozva 2012. február 6-án előterjesztett kérelmében megjelölte az Alaptörvénynek az indítvánnyal összefüggésben álló, a Feür. által megsértett rendelkezéseit [I. cikk (1)–(3) és II. cikk].
- [6] Felhívta az indítványozó a figyelmet arra is, hogy az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata a beteg önrendelkezési jogát – amelynek része az egészségügyi beavatkozásokba való beleegyezés és az ellátás visszautasításának a joga –, az élethez és az emberi méltósághoz fűződő alapvető jogból vezeti le. Az Eütv. 20–23. §-ai az ellátás visszautasításának a jogát mások élete vagy testi épsége védelme érdekében teszik korlátozhatóvá, ezzel szemben a Feür. kifogásolt rendelkezései ennél lényegesen szélesebb körben, a beteg fogvatartott saját és a közösség egészének védelme kapcsán teremtenek lehetőséget az érintett alapvető jog korlátozására. Ezzel összefüggésben írja elő a rendelet az érintett egészségügyi személyzet számára is azt a kötelezettséget, hogy amennyiben a fogvatartott megtagadja az együttműködést, az orvos köteles a vizsgálatot vagy a kezelést elvégezni. Az indítványozó megítélése szerint ez a szabályozás szükségtelenül széles körben és pontosan meg nem határozható esetekben teszi lehetővé az alapvető jog korlátozását, így módon kétség kívül aránytalannak tekinthető.
- [7] A fentiek alapján az alapvető jogok biztosa fenntartotta a Feür. vitatott rendelkezéseinek megsemmisítésére vonatkozó indítványát.

II.

- [8] Az Alkotmánybíróság eljárása során a következő jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe:

- [9] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.”

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

- [10] 2. Az Eütv. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„A törvény hatálya

4. § (1) E törvény hatálya kiterjed a Magyarország területén

a) tartózkodó természetes személyekre,

b) működő egészségügyi szolgáltatókra,

c) folytatott egészségügyi és egészségfejlesztési tevékenységekre.

(2) Törvény a természetes személyek egyes csoportjai tekintetében az e törvényben foglaltaktól eltérő szabályokat állapíthat meg.”

„Az emberi méltósághoz való jog

10. § (1) Az egészségügyi ellátás során a beteg emberi méltóságát tiszteletben kell tartani.

(2) A betegen – e törvény eltérő rendelkezésének hiányában – kizárólag az ellátásához szükséges beavatkozások végezhetők el.

(3) Az ellátás során a beteg jogainak gyakorlásában csak az egészségi állapota által indokolt ideig – törvényben meghatározott – mértékben és módon korlátozható.

(4) A beteg személyes szabadsága – ellátása során – fizikai, kémiai, biológiai vagy pszichikai módszerekkel vagy eljárásokkal kizárólag sürgős szükség esetén, illetőleg a beteg vagy mások élete, testi épsége és egészsége

védelmében korlátozható. Kínzó, kegyetlen, embertelen, megalázó vagy büntető jellegű korlátozó intézkedést tilos alkalmazni. A korlátozó intézkedés csak addig tarthat, ameddig az elrendelés oka fennáll.

[...]"

„Az önrendelkezéshez való jog

15. § (1) A beteget megilleti az önrendelkezéshez való jog, amely kizárólag törvényben meghatározott esetekben és módon korlátozható.

(2) Az önrendelkezési jog gyakorlása keretében a beteg szabadon döntheti el, hogy kíván-e egészségügyi ellátást igénybe venni, illetve annak során mely beavatkozások elvégzésébe egyezik bele, illetve melyeket utasít vissza, figyelembe véve a 20. §-ban előírt korlátozásokat.

(3) A betegnek joga van arra, hogy a kivizsgálását és kezelését érintő döntésekben részt vegyen. Az e törvényben foglalt kivételektől eltekintve bármely egészségügyi beavatkozás elvégzésének feltétele, hogy ahhoz a beteg megtevesztéstől, fenyegetéstől és kénysertől mentes, megfelelő tájékoztatáson alapuló beleegyezését (a továbbiakban: beleegyezését) adja.

(4) A beteg a (3) bekezdésben foglalt beleegyezését szóban, írásban vagy ráutaló magatartással megadhatja, kivéve, ha e törvény eltérően nem rendelkezik.

[...]"

„Az ellátás visszautasításának joga

20. § (1) A cselekvőképes beteget – a (2)–(3) bekezdésekben foglaltakra tekintettel, illetőleg a (6) bekezdésben foglalt eset kivételével – megilleti az ellátás visszautasításának joga, kivéve, ha annak elmaradása mások életét vagy testi épségét veszélyeztetné.

(2) A beteg minden olyan ellátást, amelynek elmaradása esetén egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be, csak közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban, illetve írásképtelensége esetén két tanú együttes jelenlétében utasíthat vissza. Ez utóbbi esetben a visszautasítást az egészségügyi dokumentációban rögzíteni kell, amelyet a tanúk aláírásával hitelesítenek.

(3) A betegség természetes lefolyását lehetővé téve az életfenntartó vagy életmentő beavatkozás visszautasítására csak abban az esetben van lehetőség, ha a beteg olyan súlyos betegségben szenved, amely az orvostudomány mindenkori állása szerint rövid időn belül – megfelelő egészségügyi ellátás mellett is – halálhoz vezet és gyógyíthatatlan. Az életfenntartó, illetve életmentő beavatkozás visszautasítása a (2) bekezdés szerinti alaki előírások betartásával történhet.

(4) A (3) bekezdés szerinti visszautasítás csak akkor érvényes, ha egy háromtagú orvosi bizottság a beteget megvizsgálja és egybehangzóan, írásban nyilatkozik arról, hogy a beteg döntését annak következményei tudatában hozta meg, illetve, hogy a (3) bekezdés szerinti feltételek fennállnak, továbbá a beteg az orvosi bizottság nyilatkozatát követő 3. napon – két tanú előtt – ismételten kinyilvánítja a visszautasításra irányuló szándékát. Amennyiben a beteg nem járul hozzá az orvosi bizottság vizsgálatához, a kezelés visszautasítására vonatkozó nyilatkozata nem vehető figyelembe.

(5) A (4) bekezdés szerinti bizottság tagjai a beteg kezelőorvosa, egy – a beteg gyógykezelésében részt nem vevő –, a betegség jellegének megfelelő szakorvos, valamint egy pszichiáter szakorvos.

(6) A beteg nem utasíthatja vissza az életfenntartó vagy életmentő beavatkozást, ha várandós és előre láthatóan képes a gyermek kihordására.

(7) A (2)–(3) bekezdések szerinti visszautasítás esetén meg kell kísérelni a beteg döntése hátterében lévő okok – személyes beszélgetés alapján történő – feltárását és a döntés megváltoztatását. Ennek során a 13. § szerinti tájékoztatáson túl ismételten tájékoztatni kell a beavatkozás elmaradásának következményeiről.

(8) A beteg a visszautasításra vonatkozó nyilatkozatát bármikor, alaki kötöttség nélkül visszavonhatja.

21. § (1) Cselekvőképtelen és korlátozottan cselekvőképes beteg esetén a 20. § (2) bekezdése szerinti ellátás nem utasítható vissza.

(2) Amennyiben cselekvőképtelen és korlátozottan cselekvőképes beteg esetén a 20. § (3) bekezdése szerinti ellátás visszautasítására kerül sor, az egészségügyi szolgáltató keresetet indít a beleegyezés bíróság általi pótlása iránt. A kezelőorvos a bíróság jogerős határozatának meghozataláig köteles a beteg egészségi állapota által indokolt ellátások megtételére. Közvetlen életveszély esetén a szükséges beavatkozások elvégzéséhez bírósági nyilatkozatpótlásra nincs szükség.

(3) A kezelőorvos a (2) bekezdésben foglalt kötelezettsége teljesítése érdekében – szükség esetén – igénybe veheti a rendőrhatalóság közreműködését.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott nyilatkozat pótlására irányuló eljárás során a bíróság nemperes eljárásban soron kívül jár el. Az eljárás tárgyi költségmentes. Ha e törvényből, illetve az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a bírósági eljárásban a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény szabályait kell megfelelően alkalmazni.

22. § (1) A cselekvőképese személy – későbbi esetleges cselekvőképtelensége esetére – közokiratban visszautasíthat a) a 20. § (1) bekezdése szerinti egyes vizsgálatokat, beavatkozásokat,

b) a 20. § (3) bekezdése szerinti beavatkozásokat, valamint

c) egyes életfenntartó, életmentő beavatkozásokat, ha gyógyíthatatlan betegségben szenved és betegsége következtében önmagát fizikailag ellátni képtelen, illetve fájdalmai megfelelő gyógykezeléssel sem enyhíthetők.

(2) A cselekvőképese személy – cselekvőképtelensége esetére – közokiratban megnevezheti azt a cselekvőképese személyt, aki az (1) bekezdés szerinti jogát helyette gyakorolhatja.

(3) Az (1)–(2) bekezdés szerinti nyilatkozat abban az esetben érvényes, ha pszichiáter szakorvos – egy hónapnál nem régebbi – szakvéleményben igazolja, hogy a személy döntését annak lehetséges következményei tudatában hozta meg. A nyilatkozatot két évente meg kell újítani, és azt a beteg bármikor – cselekvőképességére, illetve alaki kötöttségre tekintet nélkül – visszavonhatja.

(4) A (2) bekezdés szerinti cselekvőképese személy beavatkozást visszautasító nyilatkozata esetén a 20. § (4) bekezdése szerinti bizottság nyilatkozik, hogy

a) az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállnak, továbbá

b) a (2) bekezdés szerinti személy döntését annak következményei tudatában hozta meg.

23. § (1) A 20. § (3) bekezdése szerinti beavatkozás megszüntetésére, illetve mellőzésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha a beteg erre irányuló akarata világosan és meggyőző módon kideríthető. Kétség esetén a beteg később tett, személyes nyilatkozatát kell figyelembe venni; ennek hiányában az életfenntartó, illetve életmentő beavatkozás elvégzéséhez történő beleegyezését vélelmezni kell.

(2) A beteget, illetve a 22. § (2) bekezdés szerinti személyt az ellátás visszautasítása során nem szabad semmilyen eszközzel döntésének megváltoztatására kényszeríteni. A beteg a 20. § (3) bekezdése szerinti beavatkozás visszautasítása esetén is jogosult szenvedéseinek enyhítésére, fájdalmainak csökkentésére irányuló ellátásra.”

„247. § (5) Felhatalmazást kap

a) a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, valamint a rendészetért felelős miniszter, hogy – a miniszterrel egyetértésben – a fogvatartottak egészségügyi ellátására vonatkozó szabályokat,

[...]

rendeletben állapítsa meg.”

[11] 3. A a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bv. tvr.) indítvánnyal érintett rendelkezései:

„33. § (1) Az elítélt köteles – különösen –

[...]

f) alávetni magát a jogszabályban előírt kötelező vagy egészségi állapotának megítéléséhez szükséges orvosi vizsgálatnak és a jogszabály szerint kötelező, illetve életmentő gyógykezelésnek, a műtetre az egészségügyi jogszabályok az irányadók;

[...]

„36. § (1) Az elítélt jogosult

a) a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának és a szabadságvesztés végrehajtása alatti tevékenységének megfelelő élelmezésre, egészségügyi ellátásra;

[...]

„47. § (1) Az elítélt egészségügyi ellátására az egészségügyi és társadalombiztosítási jogszabályok irányadók. Az elítéltet gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz juttatás a külön jogszabályban meghatározottak szerint illeti meg.”

[12] 4. A Feür. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„4. §

[...]

(3) A fogvatartott egészségügyi ellátása visszautasításával kapcsolatos önrendelkezési joga – a saját és a közösség egészségének védelme érdekében –

a) veszélyeztető, illetve közvetlen veszélyeztető állapot fennállása esetén,

b) életveszélyes állapot, valamint várhatóan maradandó egészségkárosodás elhárítása miatt,

c) közegészségügyi-járványügyi érdekből,
d) törvényben meghatározott esetekben
korlátozható.

[...]

5. § Amennyiben a fogvatartott a 4. § (3) bekezdésében felsorolt esetekben az előzetes tájékoztatás ellenére megtagadja az együttműködést, az orvos köteles a vizsgálatot vagy kezelést – a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvényben meghatározott intézkedések mellett – elvégezni.”

III.

- [13] Az indítvány megalapozott.
- [14] 1. Az indítvány utólagos normakontroll-kérelmet tartalmaz, amivel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat, hogy hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) és (2) bekezdése alapozza meg, mivel az alapvető jogok biztosának határozott kérelmet tartalmazó indítványa szerint a jogszabály alaptörvény-ellenes.
- [15] Az indítványban támadott törvényi rendelkezések vizsgálatánál az Alkotmánybíróság az Alaptörvény negyedik módosítására (2013. március 25.), valamint a 13/2013. (VI. 7.) AB határozatában a korábbi alkotmánybírói határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően rögzített szempontok figyelembe vételével járt el.
- [16] Ennek megfelelően a konkrét ügy kapcsán összevetette az alapul szolgáló alaptörvényi, illetve alkotmányi rendelkezéseket. Ugyan az emberi méltóságra vonatkozó rendelkezés szövege némiképp módosult, megállapítható, hogy az Alaptörvény (II. cikk: „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”) az Alkotmánnyal [54. § (1) bekezdés: „A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.] egyezően rögzíti minden ember jogát az emberi méltósághoz. Az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége alapján, figyelembe véve az Alaptörvény értelmezési szabályait és a konkrét ügy sajátosságait is, a testület úgy ítélte meg, hogy az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban szereplő érvek és megállapítások alkalmazhatóságának az emberi méltóság és az abból levezethető önrendelkezési jog értelmezése tekintetében nincs akadálya.
- [17] Hasonló következtetésre jutott a testület a szabályozási szint követelménye kapcsán is. Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése előírta („A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”) és az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése („Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”) is rögzíti, hogy az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. A törvényi szintű szabályozás kötelezettségét deklaráló rendelkezések egyezőségéből kiindulva, figyelemmel az Alaptörvény értelmezési elveire, az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a szabályozási szint kapcsán tett korábbi megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, egyúttal szükséges azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése, ezért a konkrét ügyet korábbi gyakorlata felhasználásával értelmezte.
- [18] 2. Az Alkotmánybíróság először az indítvány tartalmával összefüggő hazai jogi szabályozást és annak elméleti hátterét tekintette át.
- [19] 2.1. A fogvatartottak jogait és kötelességeit a büntetés-végrehajtási rendszer jelenleg legmagasabb szintű jogi szabályozó eszköze, a Bv. tvr. a IV. fejezetben rendszerezi. Rögzíti, hogy az elítélt jogosult a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának és a szabadságvesztés végrehajtása alatti tevékenységének megfelelő élelmezésre, egészségügyi ellátásra; köteles ugyanakkor alávetni magát a jogszabályban előírt kötelező vagy egészségi állapotának megítéléséhez szükséges orvosi vizsgálatnak és a jogszabály szerint kötelező, illetve életmentő gyógykezelésnek. Leszögezi a törvényerejű rendelet azt is, hogy az elítélt egészségügyi ellátására az egészségügyi és társadalombiztosítási jogszabályok irányadók.
- [20] Az állampolgárok egészségügyi önrendelkezési jogával kapcsolatos alapvető szabályokat – a betegeket megillető egyéb jogosultságok és az őket terhelő kötelezettségek meghatározása mellett – az Eütv. II. fejezete tartalmazza. A rendelkezések rögzítik az önrendelkezéshez való jog tartalmát, és deklarálják az ellátás visszaautásításához való jog gyakorlásának kereteit.

- [21] A Bv. tvr. és az Eütv. által taglalt sajátos viszonyok két köre, vagyis a fogvatartotti és a beteg státusz találkozása ölt testet a Feür. szabályrendszerében.
- [22] 2.2. Az Eütv. rendelkezéseinek értékelése kapcsán – 36/2000. (X. 27.) AB határozatában – az Alkotmánybíróság leszögezte: „[a]z Eütv. – [...] emberi méltósághoz való jogot érvényre juttató – garanciális rendelkezéseket tartalmaz a betegek önrendelkezési joga tekintetében [ABH 2000, 254–255.]” Deklarálta, hogy az egészségügyi beavatkozásokba való beleegyezés és az ellátás visszautasításának joga része a betegek önrendelkezési jogának. Ilyen értelemben az egészségügyi ellátás során szükséges beavatkozásokba való beleegyezés, illetve annak visszautasítása a személyiségi jogok gyakorlásától elválaszthatatlan.
- [23] Fontos ugyanakkor kiemelni – ahogyan arra a 29/2009. (II. 20.) AB határozat is utal –, hogy „az alkotmányos alapjogok nem korlátozhatatlanok. Ez vonatkozik [...] az emberi méltósághoz való jogra is. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az emberi méltósághoz való jog csak az emberi státus meghatározójaként, az élethez való joggal fennálló egységében abszolút és korlátozhatatlan, egyes részjogosítványai azonban más alapjogokhoz hasonlóan korlátozhatók (ABH 2009, 235.)”
- [24] Jelen ügyben is fenntartja továbbá az Alkotmánybíróság az Eütv. 20. § (1) bekezdésében foglalt – a beleegyezés és a visszautasítás jogát érintő – korlátozás kapcsán kifejtett nézeteit: annak „oka mások életének, egészségének, vagy testi épségének védelme. Tehát nem arról van szó, hogy a lelkiismereti meggyőződésből fakadó cselekedetet a szabályozás nem részesíti védelemben, hanem arról, hogy a meggyőződés szerinti cselekedet nem eredményezheti mások alapjogainak (pl. az élethez, egészséghez való jognak) a megsértését. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az egészségügyi ellátással kapcsolatos döntésekbe való beleegyezés, illetve az ellátás visszautasításának szükséges korlátjaként elfogadható mások életének, egészségének vagy testi épségének védelme. Az Eütv.-ben meghatározott az a szabály, hogy ilyenkor – amíg ez az állapot fennáll – a beteg e jogait nem érvényesítheti, a meggyőződésből fakadó cselekedet arányos korlátozását jelenti [36/2000. (X. 27.) AB határozat, ABH 2000, 254.]”
- [25] 2.3. Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben kijelölte a büntetés-végrehajtás alkotmányossági vizsgálatának szempontjait. Megállapította, hogy a büntető hatalom az egyént érintően legmarkánsabban a büntető felelősségre vonás e szakaszában érvényesül. „Kétségtelen, hogy az alapvető emberi jogokba való beavatkozás jogalapját a büntetőeljárásban meghozott jogerős ítélet teremti meg, a tényleges korlátozás, a beavatkozás azonban a végrehajtás menetében történik. Az egyének helyzetében jogilag ugyan az elítélés, ám ténylegesen a végrehajtás ténye váltja ki az érzékelhető változást [5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 31.]”
- [26] A 13/2001. (V. 14.) AB határozat indokolásában kifejtette továbbá, hogy „[a]z elítélt nem tárgya a büntetés-végrehajtásnak, hanem alanya, akinek jogai és kötelezettségei vannak. Jogainak egyik csoportját a büntetés végrehajtása során is korlátozás nélkül vagy módosulással továbbélő alkotmányos alapjogok alkotják, másik csoportját pedig a büntetés, illetve a büntetőjogi intézkedés végrehajtásának tényéből és körülményeiből keletkező sajátos végrehajtási jogok. A büntetés-végrehajtás alkotmányos kereteinek szélső értékeit egyrészt az emberi méltósághoz, a személyi biztonsághoz való jog, másrészt a kínzásnak, a kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódnak és büntetésnek tilalma jelöli ki. Ezen belül a jogállamiságból, valamint az alapvető jogok lényeges tartalmának korlátozására vonatkozó alkotmányos tilalomból vezethető le, hogy a büntetések és az intézkedések végrehajtása címén az állam milyen mértékben avatkozhat az egyén életébe, korlátozhatja alapjogait és szabadságát [ABH 2001, 193.]”
- [27] 3. Az Alkotmánybíróság alapvetően azt az indítványi elemet vizsgálta, amely szerint Alaptörvénybe ütköznek minősül az, hogy a törvényhozási tárgykörbe tartozó szabályozást a jogalkotó a fogvatartottak egészségügyi önrendelkezési jogának korlátozását illetően rendeletbe foglalta.
- [28] 3.1. Az Alkotmánybíróság a szabályozási szint kérdésével már többször foglalkozott. Korábbi határozatában rámutatott arra, hogy az államnak az alapjogok biztosítására vonatkozó kötelezettségéből magától értetődően következik, hogy az alapvető jogokat csak a mindenkor alkotmányban megengedett módon korlátozhatja [27/2002. (VI. 28.) AB határozat, ABH 2002, 146.]. Erre vonatkozóan az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének első mondata az irányadó, amely szerint „[a]z alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg.”
- [29] Az utalt gyakorlat értelmében azonban „[...] nem mindenfajta összefüggés az alapjogokkal követeli meg a törvényi szintű szabályozást. Valamely alapjog tartalmának meghatározása és lényeges garanciáinak megállapítása csakis törvényben történhet, törvény kell továbbá az alapjog közvetlen és jelentős korlátozásához is [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 300.]”. „[A]z alkotmányos jogokkal ugyancsak kapcsolatban álló, de azokat csupán távolról, közvetetten érintő, technikai és nem korlátozó jellegű szabályok rendeleti formában történő kiadása önmagában

- nem minősül alkotmányellenesnek [29/1994. (V. 20.) AB határozat, ABH 1994, 155.]” Ugyanakkor az alapjoggal kapcsolatos közvetett és távoli összefüggés esetén – hangsúlyozandó, hogy kizárólag a szabályozásra és nem a korlátozásra vonatkozóan – a rendeleti szabályozás is elfogadható [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 300.; 31/2001. (VII. 11.) AB határozat, ABH 2001, 261.]. Ebből az is következik, hogy mindig csak a konkrét szabályozásról állapítható meg, hogy – az alapjoggal való kapcsolata intenzitásától függően – törvénybe kell-e foglalni vagy sem.
- [30] 3.2. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának megfelelően a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az Eütv. 247. § (5) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján megalkotott Feür. vitatott rendelkezései törvényhozási tárgykörbe tartozó szabályozást tartalmaznak-e.
- [31] A Feür. 4. § (3) bekezdése azon kritériumok körét és rendszerét határozza meg, amelyek fennállása esetén a fogvatartott egészségügyi ellátása visszautasításával kapcsolatos önrendelkezéshez való joga korlátozható.
- [32] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az emberi méltósághoz való jog egyfajta részjogosítványként magában foglalja az önrendelkezés szabadságához való alkotmányos alapjogot is. Ezen értelmezéssel egyezően az Eütv. az emberi méltósághoz való jogot érvényre juttató garanciális rendelkezéseket tartalmaz a betegek önrendelkezési joga tekintetében. Deklarálja, hogy a betegek önrendelkezési jogához tartozik – többek között – az egészségügyi beavatkozásokba való beleegyezés és az ellátás visszautasításának joga is. Ilyen értelemben az egészségügyi ellátás során szükséges beavatkozásokba való beleegyezés, illetve annak visszautasítása a személyiségi jogok gyakorlásától elválaszthatatlan. Az egészségügyi önrendelkezési jog érvényesülésének kereteit meghatározó szabályozás esetében tehát az emberi méltósághoz való alapvető jog érintettsége kétségtelen.
- [33] További vizsgálatra szorul ugyanakkor az érintettség azon vetülete, hogy a rendeleti szintű szabályozás kapcsolata az alkotmányos alapjoggal mennyire intenzív, mennyire közvetlen. Az Alkotmánybíróság a felhívott rendelkezésekkel összefüggésben rámutat: az indítványozó által támadott, Feür.-ben rögzített szabályok egyértelműen korlátokat szabnak a fogvatartottak egészségügyi önrendelkezési jogának gyakorlásához. Előírásai egyedi struktúráját alkotják meg a korlátozhatóság feltételrendszerének, amely sajátos szempontokon és célokon alapul, ezáltal kijelöli a fogvatartotti egészségügyi önrendelkezési jog érvényesülésének határait. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság leszögezi: nincs olyan jogi eszköz, amely valamely alapjog tartalmát közvetlenebbül és jelentékenyebben befolyásolná, mint érvényesülésének a korlátozása.
- [34] Mindebből az következik, hogy az emberi méltósághoz való alapjog részjogosítványként megjelenő egészségügyi önrendelkezési jog korlátozásának eseteit érintően fennáll a törvényi szintű szabályozás alkotmányos követelménye. Megállapítható továbbá az is, hogy ezen követelménnyel ellentétes szabályozást dolgozott ki a jogalkotó akkor, amikor a fogvatartottak egészségügyi önrendelkezési jogát korlátozó rendelkezéseket a Feür. 4. § (3) bekezdésében rendeleti szinten rögzítette.
- [35] 3.3. A vitatott rendelkezésnek az egészségügyi önrendelkezéshez való alapvető jog korlátozását megvalósító jellege miatt az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Feür. 4. § (3) bekezdésének szabályai nem felelnek meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének első mondatából fakadó törvényi szintű szabályozás alkotmányos követelményének, ezért azt a rendelkező részben foglaltak szerint, az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján megsemmisítette.
- [36] Mivel a támadott rendelkezések alaptörvény-ellenessége az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján megállapítható volt, azok további – tartalmi – vizsgálatát az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdései, valamint a II. cikke vonatkozásában mellőzte.
- [37] 4. Az Alkotmánybíróság ezt követően a Feür. 5. §-a alaptörvény-ellenességét vizsgálta.
- [38] Az alapvető jogok biztos a indítványában jelen rendelkezés alaptörvénybe ütköző jellegét igazolandó ugyanazokat az érveket fejtette ki, mint a Feür. 4. §-ának (3) bekezdése kapcsán. Álláspontja szerint továbbá az egészségügyi személyzet számára előírt kötelezettség szükségtelenül széles körben és pontosan meg nem határozható esetekben teszi lehetővé az alapvető jog korlátozását, ily módon aránytalanak tekinthető.
- [39] A vitatott rendelkezés értelmében olyan esetben, amikor a Feür. 4. § (3) bekezdése az önrendelkezés korlátozására jogszerű lehetőséget biztosít, ám a fogvatartott az együttműködést – előzetes tájékoztatást követően is – megtagadja, az orvos köteles a vizsgálatot vagy kezelést elvégezni. Deklarálja továbbá a rendelet, hogy ilyen helyzetben az ellátás végrehajtásához a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvényben meghatározott intézkedések igénybe vételére is lehetőség van.
- [40] A jogalkotó rendelkezése szerint ugyanakkor a Feür. 5. §-a csak a 4. § (3) bekezdése alá tartozó esetekben alkalmazható. Az Alkotmánybíróság ezért a Feür. 5. §-ának alaptörvény-ellenességét elsődlegesen a 4. § (3) bekezdésével fennálló szoros összefüggésre figyelemmel értékelte. Ennek során arra a megállapításra jutott, hogy az 5. § a fogvatartottak egészségügyi önrendelkezési jogát érintően a 4. § (3) bekezdésében rögzített alapjog-

korlátozás következményeit fekteti le azzal, hogy az orvost a meghatározott esetekben a vizsgálat lefolytatására, illetőleg az ellátás biztosítására kötelezi. Az 5. § rendeltetése tehát egyértelműen technikai, funkciója a 4. § (3) bekezdésében lefektetett követelmények érvényre juttatása.

- [41] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Feür. 5. §-a tartalmában olyan szoros összefüggést mutat a 4. § (3) bekezdésének előírásaival, amely alapján osztja utóbbi rendelkezés sorsát. Így Feür. 4. § (3) bekezdésében foglalt szabály megsemmisítése, illetőleg a fennálló szoros összefüggés miatt az 5. § rendelkezéseit is megsemmisítette.
- [42] 5. Az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés főszabály szerint, az Abtv. 45. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság megsemmisítésről szóló határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon hatályát veszti, és e naptól nem alkalmazható, a kihirdetett, de hatályba nem lépett jogszabály pedig nem lép hatályba. Az Abtv. 45. § (4) bekezdése értelmében ugyanakkor az Alkotmánybíróság a főszabálytól eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.
- [43] A konkrét esetben az Alkotmánybíróság a megsemmisítés időpontjának meghatározásakor figyelemmel volt a büntetések végrehajtásának szabályozását érintően a közeljövőben bekövetkező változásokra, és arra a megállapításra jutott, hogy kisebb sérelmét eredményezi a jogbiztonságnak a szabályozás időleges fenntartása azzal szemben, mintha a vonatkozó joganyag időben egymáshoz közeli időpontban, túlzott gyakorisággal módosulna. Ezért az Alkotmánybíróság a jövőbeli, 2013. december 31-ével történő megsemmisítésről döntött, időt hagyva a jogalkotónak az Alaptörvénynek megfelelő új szabályozás kidolgozására.
- [44] Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. október 21.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: II/1201/2012.

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [45] Nem tudom támogatni a többségi határozat rendelkező részében foglalt megsemmisítést, és az indokolás egyes részeivel szemben is kifogásokat jelentek be.
- [46] A határozat az indítvánnyal támadott rendelkezéseket azon az alapon semmisíti meg, hogy azok alapvető jogot érintenek, és az Alaptörvény I. cikke (3) bekezdésében foglaltak szerint így ezt a kérdéskört rendelet helyett csak törvényi szinten lehetett volna szabályozni. Ez azonban nem felel meg a tényleges helyzetnek, mivel a megsemmisített rendelkezések az ellátás visszautasításának jogára vonatkoznak, mely az egészségügyi ellátásról szóló, egyszerű törvény – és nem az Alaptörvény – által nyújtott jog, így ez nem minősül alapvető jognak. Következésképpen e jogot rendeleti szinten is lehet szabályozni, amennyiben máskülönben a vonatkozó törvény felhatalmazást ad erre. A többségi határozatnak ez az eljárása veszélyes precedenst jelenthet a jövőben a demokratikus törvényhozás szabadságának korlátozása felé, mivel ezzel az Alaptörvénynek a garanciális pontokra szűkített alkotmánybírói ellenőrzése helyett egy széleskörű gyámkodásnak veti alá a milliók által megválasztott népképviselői szervet. Lényegében ezzel az eljárással az Alkotmánybíróóság az alapvető jogokon túl az összes, törvény által biztosított jogok feletti ellenőrzést vindikálta magának, és a demokratikus jogállamban ez a teljes körű ellenőrzés a demokrácia alapjait kérdőjelezi meg, mely elfogadhatatlan.
- [47] Nem tudom elfogadni az Indokolás [30]–[34] bekezdésében foglalt azon megállapítást sem, miszerint az emberi méltóság sérthetetlenségének alaptörvényi előírásából ered az egészségügyi ellátásról szóló törvényben szabályozott jog a beteg önrendelkezési szabadságáról. Az emberi méltóság sérthetetlensége ugyanis tartalmilag a megalázás és a megaláztatás tilalmát jelenti, és ennél mindig azt kell nézni az egyes jogi szabályozásoknál, hogy azok a megalázás lehetőségét magukban hordozzák-e. Az Alkotmánybíróóság csak akkor léphet fel az emberi méltóság sérthetetlenségére hivatkozva, ha a vizsgált szabályozás a megalázás és a megaláztatás lehetőségét veti fel. Teljes törvényi szabályozásokat és azok által nyújtott jogokat azonban – mint a most vizsgált önrendelkezési jogot – nem lehet ezzel felemelni alaptörvényi joggá. Ez ugyanis tendenciájában a teljes jogrendszer alkotmányjogiasítását hozza lére, mely a törvényhozás szabályozási függetlenségét lényegében megsemmisíti. Ragaszkodni kell tehát az emberi méltóság sérthetetlenségének megaláztatás tilalmaként felfogásához, és nem szabad ezt túlfeszíteni a többségi határozat vitatott indokolása szerint.
- [48] Nem tudom elfogadni továbbá az indokolásnak azt az eljárását sem, hogy az alaptörvényi értelmezést egy sor ponton a régi Alkotmány alapján hozott alkotmánybírói határozatokkal támasztja alá. Az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezéseinek 5. pontja hatályon kívül helyezte a régi alkotmánybírói határozatokat, éppen azért, hogy a mai Alkotmánybíróóság az Alaptörvényt és ne a régi Alkotmányt vegye alapul a jogszabályok ellenőrzése és esetleges megsemmisítése során. Sajnálattal kell megállapítani, hogy még a mostani alkotmánybírói többség sem kíván ennek engedelmessé válni, és az alkotmányozó hatalom kifejezett szándéka, akarata és az Alaptörvénybe foglalt előírása ellenére is a régi Alkotmányra alapozza döntését. Különvéleményemmel ez ellen is fel kívántam lépni.

Budapest, 2013. október 21.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 31/2013. (X. 28.) AB határozata
a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzése, valamint az Országos Választási Bizottság
41/2012. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Balsai István, dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Juhász Imre, dr. Pokol Béla és dr. Salamon László* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzése és az Országos Választási Bizottság 41/2012. számú, a Kúria végzésével helybenhagyott határozata alaptörvény-ellenes, ezért azokat megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Lehet Más a Politika (székhelye: 1065 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 37.; a továbbiakban: indítványozó) 2012. május 31-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzése, illetve az Országos Választási Bizottság 41/2012. számú határozata ellen, s kérte azok megsemmisítését.
- [2] Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 2012. március 24-én kelt, 41/2012. számú határozatában megállapította, hogy „a Lehet Más a Politika az aláírás-gyűjtési maraton meghirdetése során tett ajándékok ígéretével megsértette Ve. [a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény] 48. § (3) bekezdésében foglalt tilalmat.” Az OVB az indítványozót a további jogsértéstől eltiltotta.
- [3] Az indítványozó 2012. március 26-án a Kúriánál kezdeményezte az Országos Választási Bizottság határozatának felülvizsgálatát. A Kúria 2012. március 28-án kelt, Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzésével az OVB határozatát helyben hagyta.
- [4] Az indítványozó azt állította, hogy a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzése, illetve az OVB 41/2012. számú, a Kúria végzésével helybenhagyott határozata ellentétes az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésével. Szerinte az OVB, illetve a Kúria a Ve. 48. § (3) bekezdését, ami megtiltja a választók illetéktelen befolyásolását közvetve az aláírásgyűjtés kapcsán is, olyan tágan értelmezte, amelynek révén indokolatlan módon korlátozta az indítványozó által kezdeményezett aláírásgyűjtést. Az indítványozó sérelmezte, hogy az OVB, illetve a Kúria értelmezésében még az aláírásgyűjtésért adott vagy ígért olyan előny is tilos, amelyről az aláíró jellemzően nem is tudott, illetve amely az ő befolyásolására nem is volt alkalmas. Így az indítványozó szerint a sérelmezett döntések indokolatlanul korlátozták az aláírásgyűjtéshez, illetve ezen keresztül az Alaptörvényben biztosított népszavazáson való részvételhez való jogot.
- [5] Az indítványozó alapvetően tehát a Kúria végzésében foglalt, a bírói döntést érdemben befolyásoló jogértelmezést tartotta alaptörvény-ellenesnek. Kérte ugyanakkor, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság úgy ítélné meg, hogy a Kúria a Ve. 48. § (3) bekezdésének egyetlen helyes értelmezését fogadta el, akkor az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (2) bekezdése szerinti eljárásban állapítsa meg, hogy a Ve. 48. § (3) bekezdése sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdését.

II.

- [6] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezése:
„B) cikk (3) A közhatalom forrása a nép.
(4) A nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.”
„VIII. cikk (3) Pártok az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. A pártok közreműködnek a nép akaratának kialakításában és kinyilvánításában. A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak.”

„8. cikk (1) Legalább kétszáz ezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

„XXIII. cikk (7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”

- [7] 2. Az indítvány benyújtását követően hatályon kívül helyezett Ve.-nek az alapügyben alkalmazott rendelkezése:
- „48. § (3) Az ajánlásért az ajánlónak vagy rá tekintettel másnak előnyt adni vagy ígérni, valamint az ajánlásért előnyt kérni, illetőleg előnyt vagy annak ígérését elfogadni tilos.”
- „118. § (2) Az aláírásgyűjtésre a 46. § (2) és (4) bekezdése, a 48. §, az 50. § (1) bekezdésének c) pontja és (2) bekezdése, valamint az 54. §, az 59. § és a 60. § rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel megfelelően alkalmazni kell.”

III.

- [8] Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [9] 1. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott:
- [10] 1.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve kell benyújtani. Az ügyben első fokon eljáró bíróság, a Kúria az eljárást befejező végzését 2012. március 28-án hozta. Az alkotmányjogi panaszt 2012. május 8-án nyújtották be a Kúriához, azaz 60 napon belül, ezért a panasz határidőben beérkezettnek tekinthető.
- [11] 1.2. A panasz megfelel továbbá az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott formai követelményeknek, mivel
- [12] – megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át),
- [13] – megjelöli továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXIII. cikk (7) bekezdés],
- [14] – megjelöli a támadott bírói döntést (a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzése, illetve az OVB 41/2012. számú, a Kúria végzésével helybenhagyott határozata),
- [15] – tartalmazza a bírói döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést,
- [16] – kifejezett kérelmet a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzése, illetve az OVB 41/2012. számú, a Kúria végzésével helybenhagyott határozata megsemmisítésére.
- [17] 2. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg: Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és az 51. (1) bekezdése szerinti jogosultnak tekinthető, nyilvánvalóan érintett, hiszen a jelen ügyre okot adó jogvitában félként szerepelt. Azt állította, hogy a Kúria, valamint az OVB támadott döntése az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdését, s ennek részeként az aláírásgyűjtéshez való jogát sértette. Így az Abtv. 27. § a) pontja alapján az indítványozási jogosultságát alátámasztotta, mivel az általa kezdeményezett aláírásgyűjtést korlátozó, s a rá nézve tilalmat megállapító döntéseket az Alaptörvényben biztosított jogával ellentétesnek tartotta.
- [19] 2.2. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségét kimerítette, s ezáltal megfelelt az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltaknak.

- [20] 2.3. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítvány megfelelt az Abtv. 29. §-ában foglalt mindkét, vagylagos természetű feltételnek. Az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, s az egyúttal a bírói döntés érdemét érinti.
- [21] Az Alkotmánybíróság a kifejtettek alapján az alkotmányjogi panaszt befogadta és érdemben bírálta el.

IV.

- [22] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.
- [23] Az Alaptörvény indítvánnyal érintett XXIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó.
- [24] 1. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényben biztosított jog tartalmát mindenekelőtt az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése alapján, annak céljára, a Nemzeti hitvallásra és a történeti alkotmány vívmányaira tekintettel értelmezte.
- [25] Az 1949. évi kommunista alkotmány nem ismerte el alanyi jogként az országos népszavazáson való részvételhez való jogot. E jog az 1994. évi LXI. törvény révén 1994. október 7-től vált az Alkotmány részévé. Az érintett jog értelmezéséhez, miután az országos népszavazáson való részvételhez való jogot először az Alkotmány, illetve az Alaptörvény ismerte el, a hagyományos értelemben vett – 1949 előtti – történeti alkotmány nem szolgáltat érdemi szempontokat.
- [26] A fentieket követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy milyen alkotmányos követelményeknek kell érvényesülniük az alapjog korlátozásakor, s ennek kapcsán figyelembe vette az alábbiakat: „Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}
- [27] A jelen esetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az országos népszavazáson való részvétel jogának vonatkozásában a korábbi Alkotmány 70. § (1) bekezdése és az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése, továbbá a választói kezdeményezés alapján elrendelendő országos népszavazás vonatkozásában a korábbi Alkotmány 28/C. § (2) bekezdése és az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése között szövegszerű egyezés mutatható ki. Az Alaptörvény az alapjog, illetve a választói kezdeményezés alapján elrendelendő országos népszavazás szinte változtatás nélküli átvételével a korábbi alkotmánybírói gyakorlat által kimunkált elvi tételek fenntartása mellett döntött. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja, illetve idézheti a korábbi határozataiban foglaltakat.
- [28] Az Alkotmánybíróság szerint a „népszavazás alkotmányos joga” a népfelég elvén alapul (987/B/1990/3. AB határozat, ABH 1991, 527, 528–529.) Az Alkotmánybíróság 2/1993. (I. 22.) AB határozatában a népszavazást érintően leszögezte, hogy az a „népszuverenitás gyakorlásának” olyan formája, amely „a parlamentáris rendszerben a hatalom képviselési gyakorlásának kiegészítésére, befolyásolására irányul, tehát komplementer jellegű.” (ABH 1993, 33, 37.) Az Alkotmánybíróság 52/1997. (X. 14.) AB határozatában ugyanakkor azt is megállapította: „[a] közvetlen hatalomgyakorlás a népszuverenitás gyakorlásának kivételes formája, amely azonban kivételes megvalósulása eseteiben a képviselési hatalomgyakorlás fölött áll.” (ABH 1997, 331.) Mindezt figyelembe véve a népszavazásban való részvételhez való jog céljaként rögzíthető, hogy a közhatalom – közvetlen formában történő – gyakorlását biztosítsa. A jog tartalmát ezzel összhangban az Alkotmánybíróság az 52/1997. (X. 14.) AB határozatában úgy határozta meg, hogy az „mint alanyi jog kiterjed a népszavazás kezdeményezésére, támogatására, (beleértve az aláírást és aláírások gyűjtését), illetve a szavazásban való részvételre.” (ABH 1997, 331, 344.) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény érintett rendelkezése kapcsán rámutatott: „A népszavazás intézménye a népszavazás kezdeményezését, támogatását és magát a szavazási eljárást foglalja magában. [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331, 344.]” {3160/2013. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [23]; 3161/2013. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [24]; 3162/2013. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [24]}
- [29] 2. Az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése az országos népszavazáson való részvételre vonatkozó jogot garantálja. E rendelkezés fentiekben kifejtett céljára figyelemmel az Alaptörvény a választókat azzal az alanyi joggal ruhazza fel, hogy a népszavazás útján történő hatalom-gyakorlásra [Alaptörvény B) cikk (3)–(4) bekezdés] irányuló eljárási

folyamatot megindítsák, azt akaratukkal befolyásolják, lehetővé téve, hogy az eljárás – az előírt feltételek teljesítése esetén – eljuthasson a kezdeményezéstől a népszavazás megtartásáig. Ennek értelmében az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jog a választók számára biztosított alanyi jogként kiterjed a népszavazás kezdeményezésére, támogatására (beleértve az aláírást és aláírások gyűjtését), illetve nyilvánvalóan a szavazásban való részvételre is. Az országos népszavazáson való részvételre vonatkozó jog értelmezése ilyen módon összhangban áll az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdésével, ami bár közvetlenül az Országgyűlés kötelezettségét szabályozza, de közvetve a választók országos népszavazás kezdeményezéséhez való jogát is magában foglalja, hiszen ennek gyakorlásától teszi függővé az adott rendelkezés a népszavazás kötelező elrendelését: „[l]egalább kétszázezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el.”

- [30] Az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése alanyi jogon a választók számára biztosítja az országos népszavazás kezdeményezésére, támogatására, (beleértve az aláírást és aláírások gyűjtését), illetve a szavazásban való részvételre vonatkozó jogot. Az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése szerint azonban a törvény által létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak. Ebből kiindulva az országos népszavazáson való részvételre vonatkozó jog mint politikai részvételi jog, legalábbis annak egyes elemei nem pusztán a választók individuális jogát képezik. Az országos népszavazáson való részvételre irányuló jog részeként az aláírásgyűjtéshez való jog jellemzően nem kizárólag „emberre” vonatkozatható, azt tehát az Alaptörvény a választók szervezete számára is biztosítja. Az, hogy szervezetek jogaként is funkcionálhat, következik az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdéséből is, amely az országos népszavazás elrendelését nagy számú, kétszázezer választópolgár támogatásától teszi függővé (ennek megszerzését az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 3. § (3) bekezdése szoros határidőhöz köti). Ezáltal az Alaptörvény nem csak a kezdeményezés jogát biztosítja, de a kezdeményezés (határidőhöz kötött) jelentős mértékű támogatását feltételként szabva a szervezett formát öltő, a választók szervezetét megillető aláírásgyűjtéshez való jogot is szükségszerűen elismeri. E politikai részvételi jog alanyai a szervezetek közül különösen a pártok lehetnek, hiszen az Alaptörvény VIII. cikk (3) bekezdése szerinti alkotmányos feladatuk, hogy közreműködjenek a nép akaratának kialakításában és kinyilvánításában, amely kiváltképpen a közvetlen hatalomgyakorlás egyes formáin, mindenekelelt országos népszavazáson keresztül történhet.
- [31] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően vizsgálta a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzését, illetve az OVB 41/2012. számú, a Kúria végzésével helybenhagyott határozatát.
- [32] 3.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti eljárását az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel folytatta le. Az Alaptörvény 28. cikke értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz alapján a támadott bírói döntésnek, s az abban foglalt bírói jogértelmezésnek az Alaptörvénnyel való összhangját – az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésének fentiekben kifejtett értelmezésére figyelemmel – vizsgálta.
- [33] Az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján így arról kellett állást foglalnia, hogy a Kúria, illetve az OVB korlátozta-e az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése által a népszavazáshoz való jog részeként biztosított aláírásgyűjtéshez való jogot, s ha igen, akkor a korlátozás megfelelt-e a szükségesség és arányosság követelményének. Sértette-e az aláírásgyűjtéshez való jogot, hogy a Ve. 48. § (3) bekezdésében szereplő „rá tekintettel” szövegfordulat alkalmazásával megtiltották, hogy az indítványozó az általa kezdeményezett népszavazás támogatásához szükséges aláírások összegyűjtéséért – az aláírást adó választók befolyásolására nem alkalmas – előnyt adjon vagy ígérjen.
- [34] 3.2. A Ve. 48. § (3) bekezdése szerint: „[a]z ajánlásért az ajánlónak vagy rá tekintettel másnak előnyt adni vagy ígérni, valamint az ajánlásért előnyt kérni, illetőleg előnyt vagy annak ígérését elfogadni tilos.” E rendelkezés a Ve. 118. § (2) bekezdésén keresztül az országos népszavazási kezdeményezés támogatására szolgáló aláírásgyűjtésre is alkalmazandó volt. Alapvetően arra volt hivatott, hogy a választási, illetve a népszavazási eljárás tisztaságának biztosítása érdekében kizárja az illetéktelen befolyás gyakorlását az ajánlás-, illetve az aláírásgyűjtés során, s ebben az értelemben az aláírásgyűjtéshez való jogot korlátozza. A rendelkezés az ajánlás-, illetve az aláírásgyűjtés díjazását önmagában véve ugyanakkor nem tiltotta. Az ajánlás-, illetve az aláírásgyűjtést végző személyek – szimbolikus, aránytalannak nem minősülő – díjazása ugyanis a választás, illetve a népszavazási eljárás tisztaságát általában nem érinti, hiszen a választópolgári döntésre nincs hatással az a tény, hogy az ajánlást, illetve az aláírást gyűjtő személy kap-e – munkaviszonyban vagy megbízási viszonyban – juttatást a gyűjtést kezdeményező és koordináló szervezettől, párttól.

- [35] A Ve. 48. § (3) bekezdése szerinti tilalom tehát a népszavazási kezdeményezésre vonatkoztatva alapvetően az aláíró, illetve az aláíró személyével közvetlen vagy közvetett összefüggésben álló harmadik személy díjazására vonatkozott, de általában véve az aláírásgyűjtést végző személy díjazására nem terjedt ki. A tilalmat tartalmazó rendelkezésnek ez az értelmezése áll összhangban az Alaptörvénnyel: a korlátozás ilyen értelemben egyeztethető össze az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésével, azaz az országos népszavazásban való részvételre vonatkozó jog részét képező aláírásgyűjtéshez való jog garantálásával. Továbbá az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdésének az országos népszavazás kezdeményezésére jogot biztosító, valamint e jog gyakorlását jelentős mértékű választói támogatáshoz (aláíráshoz) kötő, tehát annak szervezett összegyűjtését is biztosító rendelkezésével.
- [36] 3.3. Az OVB, illetve a Kúria a Ve. 48. § (3) bekezdésére hivatkozással megengedhetetlennek tartotta az aláírást gyűjtő személy díjazását. Az OVB, illetve a Kúria ilyen módon korlátozta az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése által a népszavazáshoz való jog részeként a választók számára alanyi jogon biztosított aláírásgyűjtéshez való jogot, s közvetve az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdésén keresztül a választók szervezetének aláírásgyűjtéshez való jogát. A korlátozásra anélkül került sor, hogy arra valóban szükség lett volna. Indokolatlan ugyanis a választók számára az Alaptörvény szerint alanyi jogon biztosított jogot olyan módon leszűkíteni, hogy elfogadható ok nélkül kizárják a jog gyakorlásából az aláírásgyűjtést kezdeményező szervezet (párt) díjazásában részesülőket. Ezért az ilyen, megfelelő indok nélküli korlátozás az alapjog szükségtelen korlátozását jelenti, amely az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével ellentétes.
- [37] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzése, illetve az OVB 41/2012. számú határozata alaptörvény-ellenes, ezért azokat az Abtv. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel megsemmisítette.
- [38] Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2013. október 21.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3010/2012.

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [39] Nem értek egyet a határozat rendelkező részével és annak indokolásával.
- [40] Álláspontom szerint a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (Ve.) 48. § (3) bekezdésében foglalt tilalom abszolút vagy relatív hatálya kérdésében való döntés – bármelyik változat elfogadása esetén – közömbös abból a szempontból, hogy az az indítvány alapjául szolgáló ügyben bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását eredményezhesse.
- [41] Egyfelől azért, mert az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésével biztosított alapjog, a népszavazáson való részvétel joga és az aláírásgyűjtés, illetőleg annak díjazása között hiányzik az az összefüggés, ami egy ilyen döntést elméletileg megalapozhatja.
- [42] Másrészt pedig azért nem vetődhet fel az itt tárgyalt kérdéskörben a Ve. 48. § (3) bekezdése mikénti alkalmazása kérdésében fogalmilag sem az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésének a sérelme, mivel a jogosultság alanya csak a természetes személy választópolgár lehet.

Budapest, 2013. október 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

- [43] Nem értek egyet a többségi határozattal az alábbiakban kifejtettek szerint:
- [44] 1. A határozat Indokolása [29]–[30] bekezdései rögzítik, hogy a népszavazáshoz való jog az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése alapján a választókat megillető alanyi jog. Ezzel a megállapítással egyetértek, azonban az erre épülő további következtetéssel – figyelemmel az indokolás hiányosságaira és kidolgozatlanságára is – nem tudok maradéktalanul azonosulni. A többségi határozat szerint a népszavazáshoz való jog a választók szervezeteit is megilleti. Nem vitatom, hogy ezek a szervezetek is szereplői a választási/népszavazási eljárásnak. Meglátásom szerint azonban a határozat nem kellő mélységében tárja fel, hogy ezek a szervezetek (ez esetben politikai pártok) – melyek jellemzően a képviseleti hatalomgyakorlás szervezetrendszerébe tartoznak – milyen szerepet töltenek be a közvetlen hatalomgyakorlás során, illetve a népszavazáshoz való jog, mint alanyi jog egyáltalán értelmezhető-e vonatkozásukban.
- [45] 2. A határozat megállapítja a Kúria Kvk.II.37.215/2012/2. számú végzésének, valamint az Országos Választási Bizottság 41/2012. számú határozatának alaptörvény-ellenességét tekintettel arra, hogy azok korlátozták a népszavazáshoz való jogot. A többségi határozat szerint ugyanis az OVB és a Kúria is tévesen értelmezte a Ve. 48. § (3) bekezdésének „rá tekintettel” fordulatát. Magam is úgy vélem, a Ve. 48. § (3) bekezdése értelmezési problémákat vet fel, vitatom azonban, hogy ez egyúttal sértené az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdését. Mind az OVB, mind a Kúria az aláírásgyűjtés díjazását, pontosabban annak módját találta jogsértőnek, és így kizárólag ennek gyakorlásától tiltotta el az indítványozót, ez azonban nem jelenti az aláírásgyűjtés – tágabb értelemben a népszavazáshoz való jog – korlátozását. Alá kívánom húzni, hogy eljárása során bizonyos magatartást (tényeket) értékelt a Kúria és ezt a szerepet az Alkotmánybíróság egyébként sem veheti át, mivel nem tekinthető hagyományos jogorvoslati fórumnak, a bírói szervezetrendszer felett álló szuperbíróságnak, amely következik egyébként az Alaptörvény 28. cikkéből is.
- [46] Álláspontom szerint – élve az Abtv. 28. cikke által biztosított lehetőséggel – az Alkotmánybíróság további feltételek fennállta esetén (formailag, ha lett volna erre irányuló indítvány; tartalmilag, ha a bíróságok eltérő jogértelmezése nem lenne feloldható az ítélezési gyakorlat során) legfeljebb arra irányuló vizsgálatot folytathatott volna, hogy a Ve. 48. § (3) bekezdése sérti-e a normavilágosság követelményét, és ezáltal az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését. Ilyen tartalmú indítvány hiányában azonban az Alkotmánybíróságnak – tekintettel az indítványhoz kötöttségre – az alkotmányjogi panaszt el kellett volna utasítania.
- [47] Összességében, mindezekre tekintettel, nem tudom elfogadni a többségi határozatot.

Budapest, 2013. október 21.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [48] Nem tudom elfogadni a többségi határozatot, mert az Alaptörvény előírásaival szemben állva került meghozatalra. Alkotmányjogi panaszt az egyes ember (állampolgár) nyújthat be, ha Alaptörvényben biztosított jogának sérelme merül fel, és szervezet (törvény alapján létrehozott jogalany) csak abban az esetben, ha a vitatott alapvető jog természeténél fogva nemcsak az emberre vonatkozatható [lásd I. cikk (4) bekezdés].
- [49] A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz benyújtója egy politikai szervezet, és a határozat minden érvelés nélkül kiterjeszti a népszavazáson való részvétel jogát az indítványt benyújtó politikai szervezetekre, miközben az Alaptörvény úgy fogalmaz, hogy „Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó.” [XXIII. cikk (7) bekezdés]. A választójoghoz kötött népszavazáson való részvétel joga „természeténél fogva” nem illetheti meg a politikai szervezeteket, ezek listaállítási joggal rendelkezhetnek a választásokon, ha teljesítik annak előfeltételeit. Így nem lehetett volna befogadni ezt az alkotmányjogi panaszt, és mint nem jogosult által előterjesztett indítványt vissza kellett volna azt utasítani. Különvéleményemben ennek szeretnék hangot adni.
- [50] A határozat ezzel szemben azt az érvelési technikát követi, hogy az alkotmánybírói törvényt idézi meg, melynek 26–27. §-ai az alapvető jogok állampolgárról szervezetre kiterjesztés korlátait már nem ismétlik meg. Ezek azt rögzítik, hogy az Alkotmánybírósághoz „alkotmányjogi panasszal fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet”. Ám az Alkotmánybíróságot – mint az Alaptörvény legfőbb őrét – az Alaptörvény előírásai együtt kötelezik az alkotmánybírói törvény rendelkezéseivel, így ha egy szervezet fordul hozzá alkotmányjogi panasszal alapvető jogra hivatkozással, akkor az első eldöntendő kérdésnek kell lennie, hogy a meghivatkozott alapvető jog „természeténél fogva” az egyes emberen túl szervezetre is vonatkozhat-e? A jelenlegi többségi határozatban ez a kérdés fel sem merül, és rövidre zárva az érvelést csak az Abtv. 27. §-át idézi meg, miszerint szervezetek benyújthatnak alkotmányjogi panaszokat. Ez a rövidre zárt érvelési mód eltünteteti azt a döntő korlátot, melyet az Alaptörvény tartalmaz az I. cikkében a szervezetek vonatkozásában.
- [51] Közelebb lépve most már a határozatból kihagyott kérdéshez – a népszavazáson való részvétel alapvető jogának az egyes embereken túl a szervezetekre átvihetőségének lehetőségére – egyértelmű lehet a válasz. A népszavazáson a választójoggal rendelkező állampolgárok vehetnek részt, és ez „természeténél fogva” kizárja a szervezeteket az erre az alapvető jogra való hivatkozásból. Ha egy politikai szervezet a politikai versengés logikájának nyomása alatt egy-egy népszerű téma népszavazásra vitelével szavazatszerzésre kívánja felhasználni a népszavazást, akkor ott állnak számára az Alaptörvény szintje alatti vonatkozó törvényekben biztosított jogok lehetőségei és a bírósági út, de alaptörvényi védelmet ehhez az Alkotmánybíróságtól nem kérhet.

Budapest, 2013. október 21.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [52] A határozattal nem értek egyet.
- [53] Álláspontom szerint az indítványt az Alkotmánybíróságnak vissza kellett volna utasítania, mert egyfelől az indítványozót a jelen ügyben az alapjogi sérelem esetén sem illette volna meg alkotmányjogi panasz előterjesztésének joga, másfelől a Kúria sérelmes döntése nem sért Alaptörvényben biztosított jogot.
- [54] 1. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a értelmében Alaptörvény ellenes bírói döntéssel szemben az érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés az Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [55] A többségi határozat szerint „az országos népszavazáson való részvételre vonatkozó jog, mint politikai részvételi jog, legalábbis annak egyes elemei nem pusztán a választók individuális jogát képezik.” Ezen érv alapján állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó jogosult alkotmányjogi panaszt benyújtani.
- [56] Álláspontom szerint az Alaptörvény a szervezeteket nem teszi az említett jog alanyává, így annak egyes elemei tekintetében sem állhat fenn a szervezeteket illető alaptörvényi védelem.

- [57] Az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése az országos népszavazáson való részvétel jogát az országgyűlési képviselők választásán választójoggal rendelkezők részére biztosítja. Az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése értelmében pedig országgyűlési képviselők választásán a nagykorú magyar állampolgárok rendelkeznek választójoggal. Az előbbiekből következően az országos népszavazáson való részvétel joga a nagykorú magyar állampolgárokat megillető alapvető jog.
- [58] Hasonló következtetésre jutott az 52/1997. (IX. 14.) AB határozat, melynek 3. pontja rögzítette, hogy „A választópolgároknak a népszavazással kapcsolatos joga az Alkotmányban biztosított politikai alapjog.” (ABH 1997, 332.) Ugyanezen határozat indokolásában bontotta ki az alapjog tartalmát az Alkotmánybíróság, és megállapította, hogy: „A népszavazáshoz való jog, mint alanyi jog kiterjed a népszavazás kezdeményezésére, támogatására (beleértve az aláírást és az aláírások gyűjtését), illetve a szavazásban való részvételre.” (ABH 1997, 344.) Ez az alkotmánybírósági értelmezés is kifejezetten a választópolgárokat megillető jogról szólt, az alanyi jog részeleleit tekintve az Alkotmánybíróság következetesen csak a választópolgárokat nevesítette, mint az alanyi jog jogosultjait.
- [59] A pártoknak a népakarat kialakításában és kinyilvánításában vitt szerepe sem tehet lehetővé olyan kiterjesztő értelmezést, mely a pártokat a választójog alanyainak tekinti. A választójog fogalmilag a szavazati jogot és a választhatóságot (azaz az aktív és passzív választójogot) jelenti, mely csak természetes személyekre vonatkoztatva értelmezhető. A pártok bár szereplői a választásoknak, de a választójognak ettől nem alanyai. Ugyanez vonatkozik a népszavazásra is; a pártok szereplői lehetnek népszavazási kezdeményezéseknek, de a népszavazásban való részvétel jogának – ideértve a népszavazási kezdeményezések aláírásokkal történő biztosítását is – nem alanyai. Az országos népszavazásban való részvétel joga – az aláírás gyűjtésének és az aláírás adásának vonatkozásában is – az országgyűlési választásokon választójoggal rendelkezőket illeti meg.
- [60] A fentiekből következően, feltételezve – de meg nem engedve – a népszavazásban való részvétel jogának sérelmét, álláspontom szerint az indítványozót e jogsérelem miatt alkotmányjogi panasz előterjesztésének joga nem illeti meg.
- [61] 2. A Kúria döntésével kapcsolatos többségi véleményt magam is osztom. Ugyanakkor az OVB határozata, illetve a Kúria végzése álláspontom szerint nem eredményezi a népszavazásban való részvétel alapjogának sérelmét. Az OVB és a Kúria nem az aláírásgyűjtést tiltotta meg, hanem annak díjazási módját. Az aláírásgyűjtés tevékenysége (és eredményessége), valamint a díjazás módja között olyan közvetlen összefüggés, mely a bírói döntés alkotmányellenességét megalapozná, nem állapítható meg.
- [62] Így a bírói döntés nem tekinthető alaptörvény-ellenesnek (Alaptörvényben biztosított jogot sértőnek). Ezért az alkotmányjogi panasz érvényesítésének e tekintetben sem állnak fenn a feltételei.

Budapest, 2013. október 21.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

- [63] A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1777/2013. (X. 28.) Korm. határozata az AGR_PIAAC_2013 kódszámú („Piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység támogatása az agrár-, élelmiszeriparban” című) pályázati kiírás keretösszegének megemeléséről és a kiírásra benyújtott projektjavaslatok támogatásának jóváhagyásáról

A Kormány

1. jóváhagyja a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap terhére meghirdetett AGR_PIAAC_2013 kódszámú, „Piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység támogatása az agrár-, élelmiszeriparban” című pályázati kiírás keretösszegének 4 000 000 000 forinttal történő megemelését,
2. jóváhagyja az 1. melléklet szerint az ott felsorolt, egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatokat,
3. hozzájárul a 2. pont szerinti projektek támogatási szerződésének megkötéséhez.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1777/2013. (X. 28.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E
1.	Projekt azonosító száma	Támogatást igénylő neve	Projekt megnevezése	Projekt tervezett összköltsége (Ft)	Projekt támogatási összege
2.	AGR_PIAc_13-1-2013-0006	Dr. Sárvári és Csendes Agrárgazdálkodó és Fejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság	Burgonyarezisztencia kutatás a globális éghajlatváltozás pusztításának mérséklésére	1 499 965 060	1 499 965 060
3.	AGR_PIAc_13-1-2013-0008	LIBAFOODTECH Kutató, Termelő és Forgalmazó Korlátolt Felelősségű Társaság	Melanin Koncentráló Hormon Receptor (MCH-R) izgató hatás mezőgazdasági kiaknázására irányuló kutatások. A töméses hizlalás kiváltása takarmányozással májlibákon	1 285 453 836	1 285 453 836

**A Kormány 1778/2013. (X. 28.) Korm. határozata
egyres saját hatáskörben történő beszerzések során a szerződések időbeli hatályára vonatkozó korlátozás
alóli mentesítésről**

A Kormány a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 8. § (5) bekezdése alapján hozzájárul, hogy az 1. mellékletben felsorolt intézmények az ott meghatározott, saját hatáskörben indított beszerzéseik eredményeként megkötendő szerződések időbeli hatályát 2014. december 31-ig megállapíthassák.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1778/2013. (X. 28.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D
1.	Konstrukció kódja	Projekt megnevezése	Beszerezési eljárás megnevezése	Közbeszerzési eljárást lefolytató intézmény
2.	EKOP-3.1.5.	A Rendőrség elektronikus feldolgozó rendszerének korszerűsítése a KMR régióban	Vállalkozási szerződés keretében aktív végponti eszközök szállítása (175 db switch), passzív hálózat fejlesztése (összesen 680 végpont)	Országos Rendőr-főkapitányság
3.	EKOP-1.2.26.	A járási hivatalok informatikai infrastruktúrájának fejlesztése	„Nyomtatók, multifunkciós eszköz egységek szállítása az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében megvalósuló „A járási hivatalok informatikai infrastruktúrájának fejlesztése” című kiemelt projekt keretében (kódszám: EKOP-1.2.26)” (Járási hivatalok eszközbeszerzés nyomtató)	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság
4.	EKOP-2.2.1.	Kormányzati adatközpont és IT értéknövelt szolgáltatások nyújtása (Kormányzati felhő)	Szállítási szerződés keretén belül virtualizációs (hypervisor) licenc beszerzése a „Kormányzati adatközpont és IT értéknövelt szolgáltatások nyújtása” – Kormányzati felhő – EKOP 2.2.1-2012-2012-0001 kódszámú kiemelt projekthez kapcsolódóan	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság
5.	EKOP-2.2.1.	Kormányzati adatközpont és IT értéknövelt szolgáltatások nyújtása (Kormányzati felhő)	Felhőmenedzsment szoftver licenc beszerzése a „Kormányzati adatközpont és IT értéknövelt szolgáltatások nyújtása” kiemelt projekthez kapcsolódóan	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság
6.	EKOP-1.1.4.	Központosított kormányzati informatikai rendszer kiterjesztése (KKIR2)	DWDM eszközök szállítása és kapcsolódó szolgáltatások biztosítása az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében megvalósuló Központosított Kormányzati Informatikai Rendszer kiterjesztése (KKIR2) Kódszám: EKOP-1.1.4-2013-2013-0001 kiemelt projekt támogatásához	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság
7.	EKOP-1.1.4.	Központosított kormányzati informatikai rendszer kiterjesztése (KKIR2)	Notebook és monitor beszerzés	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság
8.	EKOP-1.1.4.	Központosított kormányzati informatikai rendszer kiterjesztése (KKIR2)	Nyomtatók, multifunkciós eszközök és lapszkennerek szállítása az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében megvalósuló „Központosított Kormányzati Informatikai Rendszer kiterjesztése (KKIR2)” című kiemelt projekt keretében (kódszám: EKOP-1.1.4-2013-2013-0001)	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság
9.	EKOP-2.3.8.	Teljes körű ügyfélazonosítás	Azonosításhoz és azonosításra visszavezetett dokumentum-hitelesítéshez tartozó hálózati és határvédelmi eszközök beszerzése	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság
10.	EKOP-2.3.8.	Teljes körű ügyfélazonosítás	Hitelesítés szolgáltatást támogató alapszoftverek beszerzése	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság

11.	EKOP-2.1.20.	Postai Agora	A Postai Agora projekt megvalósításához szükséges VPN, wifi, router eszközök beszerzése	Magyar Posta Zártkörűen Működő Részvénytársaság
12.	EKOP 1.2.13.	Integrált Nemzeti Ingatlankataszter	x86-os szerverek és külső, belső switch-ek beszerzése 3 node-os redundáns tűzfal hardverének kialakításához	Földmérési és Távérzékelési Intézet
13.	EKOP 1.2.13.	Integrált Nemzeti Ingatlankataszter	IPS hálózati behatolás detektáló biztonsági berendezés beszerzése	Földmérési és Távérzékelési Intézet
14.	EKOP 1.2.4.	Elektronikus Hulladékgazdálkodási Rendszer	Az Elektronikus Hulladékgazdálkodási Rendszer c. projekt (azonosító szám: EKOP-1.2.4-2012-2012-0001) keretein belül eszközök beszerzése	OHÜ Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
15.	EKOP 1.1.12., EKOP 1.2.19.	Komplex Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer Mezőgazdasági és Környezeti Információs Rendszer	Szállítási szerződés – Az „EKOP-1.2.19. Mezőgazdasági és Környezeti Információs Rendszer” című kiemelt projekt keretében „Immateriális javak beszerzése, valamint eszközbeszerzés a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal részére”, valamint az „EKOP 1.1.12. Komplex mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer” című kiemelt projekt keretében a „Immateriális javak beszerzése, valamint eszközbeszerzés a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal részére”	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
16.	EKOP-2.A.2-0022.	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal korszerű ügyfélszolgálati rendszerének kialakítása	Vállalkozási szerződés: a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal korszerű ügyfélszolgálati rendszerének kialakítása, EKOP-2.A.2-2012-2012-0022	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal

**A Kormány 1779/2013. (X. 28.) Korm. határozata
a KÖZOP-3.5.0-09-11-2013-0026 azonosító számú („M86 gyorsforgalmi út Szeleste–Csorna szakasz II. ütem megvalósítása Hegyfalú–Csorna szakasz a 105+800–139+165 km sz. között” című) projektjavaslat akciótervi nevesítéséről és támogatásának jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint a KÖZOP-3.5.0-09-11-2013-0026 azonosító számú, „M86 gyorsforgalmi út Szeleste–Csorna szakasz II. ütem megvalósítása Hegyfalú–Csorna szakasz a 105+800–139+165 km sz. között” című, egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatot,
2. elfogadja az 1. pontban meghatározott projekt kiemelt projektként történő nevesítését az 1. melléklet szerint,
3. egyetért az 1. pont szerinti projekt kettő szakaszra bontásával,
4. elrendeli a 3. pont szerinti szakaszok kivitelezéséhez szükséges vállalkozási szerződések megkötését,
5. egyetért azzal, hogy a 3. pont szerinti szakaszok tekintetében a vállalkozási szerződések megkötése során a projekt kedvezményezettje járjon el,
6. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a 2014–2020 közötti programozási időszak azonos célt szolgáló operatív programjának az Európai Bizottság általi elfogadása esetén gondoskodjon az 1. pontban meghatározott projekt 3. pont szerinti második szakaszára vonatkozó támogatási szerződés megkötéséről,

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos

7. hozzájárul a 3. pont szerinti első szakasz támogatási szerződésének Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közlekedés Operatív Programok Irányító Hatósága általi megkötéséhez,

Felelős: Miniszterelnökséget vezető államtitkár

Határidő: a folyamatban lévő feltételes közbeszerzési eljárás eredményeként a nyertes ajánlattevővel történő szerződéskötést követően azonnal

8. felhívja

- a) a nemzetgazdasági minisztert, hogy a 2014–2020 közötti időszakban Magyarország számára elérhető uniós források felhasználása keretrendszerének tervezése és kialakítása, valamint
- b) a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a 2014–2020 közötti időszakban a közlekedés fejlesztését célzó operatív program előkészítése

során vegye figyelembe az 1. mellékletben szereplő projekt fentiekben vállalt költségeit.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

1. melléklet az 1779/2013. (X. 28.) Korm. határozathoz

Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Támogatási intenzitás (%)	Projekt rövid bemutatása	Projekt forrás szerkezete				Támogathatóság feltételei
					KÖZOP 2007–2013 (Ft)	XIX. Fejezet 2007–2013 (Ft)	2014–2020 közötti azonos célt szolgáló vagy hazai költségvetési forrás a 2015 után felmerülő költségekre (nettó Ft)	Hazai költségvetési forrás a 2015 után felmerülő költségekre (Ft)	
KÖZOP-3.5.0-09-11-2013-0026	M86 gyorsforgalmi út Szeleste–Csorna szakasz II. ütem megvalósítása Hegyfalú–Csorna szakasz a 105+800–139+165 km sz. között	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság	100	Vas és Győr-Moson-Sopron megye észak-déli tengelyét a 86. számú főút alkotja, amely egyúttal a régió észak-déli, egyben TEN-T tengelye is. A projekt megvalósításával a főút forgalma lakott területen kívül vezethető el. Az új nyomvonal megépítése kihat a régió gazdasági potenciáljára, a megyeszékhelyek (Győr, Szombathely) és a főváros elérhetőségére, továbbá a forgalombiztonságra. Az új út – Győr–Csorna–Szombathely közötti teljes kiépülése esetén – a települések közötti együttműködés erősítésén keresztül hozzájárulna a kistérségi és ez által a régiós együttműködések további fejlődéséhez, a kistérségi, illetve régiós identitás kialakításához.	41 868 080 079	15 323 015 597	30 363 762 852	11 112 628 306	<p>A támogatási szerződés akkor köthető meg, ha a „M86 gyf. út Szeleste–Csorna szakasz II. ütem: Hegyfalú–Csorna 105+800–139+165 km sz. közötti szakasz kivitelezési munkáinak elvégzése” című, folyamatban lévő feltételes közbeszerzési eljárás eredményes lesz, és a nyertes ajánlattevővel a szerződés megkötésére kerül.</p> <p>A költség-haszon elemzés számításainak véglegesítését követően a támogatást igénylő haladéktalanul kezdeményezze a támogatási szerződés módosítását a finanszírozási hiány ráta módosítása érdekében, ha az módosul.</p> <p>Az igényelt támogatási összeg a folyamatban lévő közbeszerzési eljárás során benyújtott legmagasabb ellenértéket tartalmazó ajánlat alapján került meghatározásra, ezért a támogatási szerződés megkötése a majdani nyertes ajánlattevő által a közbeszerzési eljárás során benyújtott ajánlatban megjelölt árak alapján meghatározandó összköltségre történhet.</p>

